

Naročnina za Avstrograke: ¼ leta K 2.50, ½ leta K 5.—, celo leto K 10.— za Nemčijo: " K 3.50, " K 7.—, " K 14.— za ost. inozemstvo: " fr. 4.20, " fr. 8.20, " fr. 16.80 za Ameriko celo leto 3.25 dolarje.		V Ljubljani, v četrtek dne 14. maja 1914. Uredništvo in upravništvo: Frančiškanska ulica šte. 10, I. nadstropje.		Oglasnina za 6 krat deljeno mm vrsto enkrat 10 v. — Pri večkratnih objavah primeren popust.	
Štev. 20.	Posamezna številka 22 vinarjev.	Na naročila brez denarja se ne ozira.		Naročnina za dijake in vojake 8 kron.	Leto IV.
Vsak naročnik dobi letos jeseni brezplačno in poštne prosto ilustrovan koledar za l. 1915. Za vsake pol leta plačane naročnine pa ima vsak naročnik pravico do ene slike Prešerna, Jurčiča, Gregorčiča ali Aškerc, če plača 40 vin. za ovoj in poštino za vsako sliko.					

Naročniki „Tednika“ dobe tudi „Knjižnico Sl. Il. Tednika“, 5 elegantno vezanih knjig za samo 8 K in kot nagrado še mnogo drugih knjig po znižanih cenah.

Proslava petstoletnice ustoličenja zadnjega korotanskega vojvode v Mariboru dne 19. aprila 1914.
 A. Aškerc: „Knez Volkun“. Vitomir na knežjem kamnu (zgoraj); A. Aškerc: „Knez Volkun“. Knez Volkun prisega (spodaj).

MILJUTIN JOVANOVIČ:

Moj sluga Bogomir.

(Konec.)

V zori četrtega dneva smo se ustavili pri Pepelištu in z grozo opazili, da so preostale od vsega polka le še tri čete. Ostalo je poginilo, obležalo ranjeno, ali se je porazgubilo v strašnem vrvenju trodnevne borbe...

Od Bolgarov nas je ločila ogromna peščena struga, na čije nasprotnem bregu se je razprostirala šuma. Videli smo, kako se skupljajo njihove čete in bataljoni onstran šume za napad. Srca so nam utripala od slutnje, kaj nas čaka!! Tri razredčene, utrujene čete proti dvema polkom!

Pregledal sem svojo četo in seštel vojake. Stosedemdeset jih je še ostalo. Kje so drugi? Poginil, ranjen, umrl na koleri, zmanjkalo ga je včeraj — so mi zamolklo odgovarjali.

Kapitan Danilo je namestil svoji dve mitraljezi.

»Še trideset nabojev imam in ko to potrošim, gospodje, ne računajte več name,« je govoril hladnokrvno kakor kamenit Bog.

»Evo komandanta divizije!«

In zares, prihajal je tudi on. Peš je stopal proti nam s pribočnikom, blede, motnih in krvavih oči. Videl sem, kako mu podhrteva roka, kako krčevito stiska smodko med prsti, ki je že davno ugasnila.

Stopili smo okrog njega, pet častnikov, ostanek one sijajne, vesele družbe pred štirimi dnevi. Stali smo ravno, plamenečih oči in pripravljeni, da izpolnimo najstrašnejšo zapoved tega človeka, ki je več trpel, nego mi vsi.

»Gospodje,« je pričel polkovnik z drhtečim glasom, »odločil sem se za poslednji odpor. Umreti hočem skupno z Vami. Kar moramo storiti, je več nego junaštvo, to je blazen čin, sigurna smrt. A če ostanemo živi, nas čaka še nekaj hujšega od smrti: sramota in ponižanje. Če zapustimo tudi to mesto, bodo Bolgari udarili v bok diviziji, ki nam prihaja na pomoč. Sedaj me razumete, kajne? Zapovejte svojim četam naskok!«

In takrat se je zgodilo nekaj, česar dosedaj še ni bilo čitati v zgodovini.

V razviti bojni črti so poleteli tri čete po dolgem bregu k peščeni strugi. Zvoke bobnov in trobent, ki so dajali znamenja za naskok, je preglušilo treskanje naših mitraljez, katerih zrna so piskala nad glavami.

Kar se je zgodilo, ko smo leteli po bregu, vam ne morem opisati. Kakor da se je ves pekel spraval nad nas, tako so nas obsuli in polili milijoni jeklenih zrn, šrapnelov in granat. Ničesar nisem videl krog sebe, a čul sem padanje teles, divji krik, besne psovke in škrtanje zob. Piskalo, sikalo in treskalo je v zraku.

Ustavili smo se pred šumo onstran struge. Dalje nismo mogli. Ves gozd je bil poplavljen od dima. Veje so s treskom odletavale od dreves, havbične granate so sekale debela debela, kosci šrapnelov in granat so se zarivali v debela, kakor v maslo.

Zbral sem svoje ljudi in pogledal tužno na to razbito kopo nekaj desetih vojakov.

»Junaki! Bog z Vami! Reši naj se, kakor kdo zna, a jaz ostanem tu, pa kar Bog da!«

Čutil sem, da mi le s težavo prihajajo besede iz grla. Hotel sem rešiti vsaj

nekoliko teh močnih, odločnih in junaških kmetov, ki sem jih pred desetimi meseci povedel od rodne grude.

Navajeni stroge discipline in pokorščine so me iznenadeno pogledali vojniki, kakor bi me hoteli vprašati, ali sem jim v resnici velel, naj beže in se rešijo. Nekoliko trenotkov sta se borila v njihovih dušah ponos in naravni nagon do življenja, a nazadnje je zmagala pri vseh, po tolikih prestanih mukah, strahotah in trpljenju tridnevne bitke, ljubezen do življenja in drug za drugim so se počeli pomikati proti našemu levemu krilu.

Ostal je samo eden, — moj sluga Bogomir.

»Zakaj Ti stojiš? Pojdi za drugim!« sem poskušal, da prevpijem tresk in ropot okoli sebe.

Njegove plave oči so pokorno in proseče gledale name. Klečal je za starim, debelim hrastom, da se zavaruje pred jekleno točo.

»Jaz ostanem pri Vas, gospod kapitan! Ali naj Vas zapustim sedaj samega, ko Vam je moja usluga najpotrebnejša?! Ne daj Bože, da bi bili slučajno ranjeni! Kaj pa bi počeli brez mene? Tudi to čudo bo prešlo, potem pa pojdemo skupaj nazaj, ali naprej, kakor je božja volja...«

Desno od nas se je razprostirala dolga ozka njiva s cvetočim makom. Kakor kri rudeče glavice so se zvijale od tresenja ozračja in škrlatasti lističi so padali na tla.

Opazil sem, da streljajo Bolgari na vsakega našega vojnika, ki se pojavi iz šume. Cel roj zrn zaroji okrog vsakega, ki izkuša doseči breg onstran struge, in zadet se zvrne vsak kakor divji golob.

Legel sem za trohnel štor in čakal. Krčevito sem stiskal v roki napet samokres, pripravljen, da si razbijem čelo, če bi moral pasti v roke sovražnika.

Solnce je pripekalo in njegovi žarki so se zdeli ko tanke, neskončno dolge igle, ki se zabadajo v telo, mozeg in pljuča.

Dva, tri korake od mene je umiral neki vojak ranjen v trebuh. Strašno je bilo gledati njegovo dolgo kuštravo brado, kakor zemlja črno lice, čegar poteze so bile spačene od groznega trpljenja. Pena mu je udarila na blede ustnice in v neznosnih mukah je trgal obleko raz sebe.

»Vode, bratje, vode!«

Bogomir je čul grgrajočo prošnjo nesrečnika in se plazil po tleh proti njemu, da ga napoji iz svoje čutarice. A nekoliko korakov od umirajočega se je prevrnil znak in val krvi mu je plusnil iz ust. V sredo srca ga je zadelo sovražno zrno.

»A — ah!«

Čul sem samo njegov poslednji vzdih. Dva, trije krčeviti sunki in bilo je končano. Odprtih oči, ko da bi se čudil nečemu, je obležal na hrbtu, kraj njega pa je curljala voda iz čutarice in namakala suho zemljo...

Baš poldne je bilo, ko je z druge strani Pepelišta zadržal zrak od tisočev človeških krikov.

»Ura! Ura!«

Kratek, oster in visok je bil ta krik. Tako ne vpijejo Bolgari, njihov bojni krik je bolj podoben zverinskemu tuljenju, in jaz sem spoznal, da je prišla rešitev: moravska divizija, ki je po hitrem dvadnevem pohodu vendarle dospela še pravočasno...

Po končani borbi in bolgarskem begu sem se vrnil na mesto, kjer so se čule na-

še trombe. Čete in bataljoni so se zbirali, in ko sem naposled preštel svoje vojake, jih je bilo vsega skupaj še sedemdeset. Sedemdeset mož je torej še štela moja četa, dvestotridaset jih je padlo.

Rekli so mi tedaj tovariši, da sem ves posivel. To sem videl kasneje tudi sam. Zadnji dan te grozne bitke je pobelil moje lase...

Ko smo dva dni zatem razdajali pošto v polku, sem našel tudi pismo za Bogomira. Bilo je odprto in prečital sem ga. Pisal mu je sinček.

»...Mamo smo včeraj pokopali. Jaz in sestra sva ostala sama v hiši. Gospod pop mi je rekel, naj Ti pišem, da vzameš dopust in prideš domov. On bo oddal to pismo na pošto. Pridi, tata, takoj, nas je strah tako same! Sestra vedno plaka in kliče mamo...«

MILAN AUMANN:

Stojdraga.

(Z ilustracijami.)

Ob vzhodnji kranjski meji, kjer se dvigajo proti nebu Gorjanci, stanuje slovansko prebivalstvo, o katerem po naši domovini marsikdo ne ve, kdo so ti prebivalci, odkod so prišli in kakšne so njih vera ter šege in navade.

Dolenjci imenujejo to gorjansko pleme Lahe, Vlahe, Staroverce ali pa tudi Uskoke. Valvasor trdi, da so Uskoki (uskočiti, hrv. = pobegniti) pobegli leta 1543 iz Bosne ter se po teh krajih nastanili. Že okoli leta 1570 jih vidimo v raznih kranjskih bojih proti Turku. Cesarica Marija Terezija jih je posebno odlikovala in tudi baron Trenk je prav mnogo svojih pandurjev pobral na Gorjancih. V turških časih so bili obmejni vojaki in trda bran proti turškemu nasilstvu. V novejših časih je historija pozabila na Uskoke, ki govore hrvatsko in se tudi čutijo Hrvate. Deželna hrvaško-kranjska meja jih sicer deli na dva dela — ali vera in jezik jih zopet veže.

Največja naselbina na severovzhodnem delu Gorjancev je vas Stojdraga (520 m nad morjem) s svojo cerkvico, šolo in župniščem. Krasna lega te vasi privablja mnogo izletnikov s Hrvaškega, Štajerskega in Dolenjskega. Prijetni, nikdar žalostni župnik pa prav rad vsakomur pokaže cerkev in šolo ter ga pouči v staroslovenskem bogoslužju in o ondodnih navadah.

Za izhodišče svojega izleta sem izbral Krško, odkoder sem se ob šestih jutraj odpeljal v Cerklje. V ozki dolini skozi vasi Pirovšica in Brvi prideš do sela Izvir. Tu je tudi res izvir, ki so ga že stari Rimljani poznali in odkoder je bil izpeljan vodovod do starega rimskega mesta Neviodunuma, ki je stalo na mestu sedanje vasi Drnovo na krškem polju. Od Izvirka se vije pot h gorski vasi Kamenica in od tam po polurni hoji na kranjsko-hrvatsko mejo, odkoder dospeš po precej strmi poti čez četrt ure na Stojdrago.

Znatizeljnost me je gnala najprej do cerkve. Priznati si moram, da mi je bil prvi vtisk te skromne in siromašne staroverske cerkve nekako potiščen in žalosten. Ali ko je prišel ljubeznivi župnik ter meni in mojim soizletnikom začel pripovedovati o slovenskem bogočastju, so prenehala ta čudna čustva.

Kmalu je odšel župnik za ikonostase (podobe pred oltarjem) ter dal zapreti vsa tri vrata pri oltarju. — Zvonovi so zabrenkljali — in trop otrok, žensk in kmetov prihiti v cerkvico. Tedaj se odpro sred-

nja velika vrata in — »Gospodine, pomiluj! Gospodine, pomiluj!« zadoni po hramu božjem. Slovenska beseda v domu Gospodovem, slovenski evangelij — slovenski »Svjati, svjati, svjati Bog!« — Duša mi vzkipi ob spominu na davno minole čase, ko so tudi v naših cerkvah maševali v slovenskem jeziku, ko so izvrševali vse cerkvene in posvetne obrede v naši lepi slovenščini. Srečen sem bil, da sem bil na Stojdragi, ker tam sem prvič čul slovensko sv. daritev; bil sem prvič navzoč, ko je častitljivi župnik blagoslavljal vernike v staroslovenščini in prosil Boga, da blagoslovi tudi brate v nesrečni Sloveniji. Ginjnen sem šel iz te gorske cerkvice, svest si, da še ni izginil pri teh ljudeh najsvečnejši narodni duh.

Uniat pač priznavajo rimskega papeža za cerkvenega nadglavarja, ali cerkveni jezik in ceremonije izvršujejo v staroslovenščini in bizantinskem obredu. Zato jih tudi Slovenci imenujejo Staroverce. Drže se še julijanskega koledarja ter svetkujejo iste praznike kakor pravoslavni Srbi. Razlika med julijanskim in gregorjanskim koledarjem je sedaj ravno 13 dni; zato slavijo sv. Jurja, svojega patrona in največjega svetnika, šele 6. majnika.

Po končanem sv. opravi sem šel pred cerkev ter si ogledal narodno nošo ondodnih prebivalcev. Noša je zelo okusna, ali tudi dokaj draga. Podobna je hrvatski noši, ima pa nekoliko malih razlik: tako je na primer vezivo ženskega predpasnika jako komplicirano in se tako težko plete, da se teh predpasnikov ne vidi nikjer drugod na Hrvatskem. Navadno podeduje tak predpasnik hči od matere. Tudi druga veziva so jako draga. Na pariški izložbi leta 1900 so bila tudi stojdraška veziva, med katerimi so se posebno odlikovala dela Jele Severovič. Omožena nosi za razliko od »djevojke« prtljano na glavi, a dekleta samo kito in djerdjan (čitaj: džerdžan = korale okoli vratu).

Po obedu, ki nam ga je napravila župnikova žena (popadija), smo šli na trato pred cerkvico, odkoder je krasen razgled na Posavje in Kamniške planine proti severu, a na Zagreb proti vzhodu. V vsi krasoti leži dolenski svet pod našimi nogami; Kum, Grintavec, a tudi velikan Triglav se ob lepih letnih večerih pokaže v vsej svoji krasoti, obdan z večernim svitom. Če se pa ozreš proti Zagrebu, zablešče se v solnčnem žarku beli stolpi katedrale sv. Kralja.

Po južini, ki smo jo zaužili na prostem, smo se poslovili od ljubeznivega župnika in njegove rodbine ter prišli po dveurni hoji zopet v Cerklje, kjer nas je čakal voz, da nas popelje v Krško.

Vatroslav Holz.

V soboto, 9. t. m. ob 1/411. ponoči je izdihnil svojo blago, mehko in nad vse občutljivo dušo naš Kretanov, Samo Skok, Olčev Igo, Ahasver III., Lovro Anželov, Vilko Drvanjski — **Vatroslav Holz**. Mukotrpno je bilo njegovo življenje od prvega dne njegovega življenja do zadnjega diha, ko je umrl po strašni borbi s smrtjo. Rak v želodcu je začel uničevati njegovo telo koncem l. 1913., a spočetka marca t. l. je zvedel pri svojem zdravniku, da more živeti le še dva meseca. Pripravil se je torej na svoj odhod iz te — zanj resnične — doline solz, pripravil mirno in trezno, kakor bi se odpravljal na svoje poslednje potovanje, s katerega ni nobe-

nega povratka. Uredil je vse svoje privatne zadeve, zbral in uredil vse svoje rokopise in tiskane spise ter jih izročil »Slov. Matici«, napisal še svoj životopis, pozval župnika p. Hugolina Sattnerja, našega umetnika, poskrbel za svoj pogreb in čakal smrti junaško in s filozofsko mirnostjo. Še teden dni pred svojim poslednjim izdihljajem je narekoval prijatelju za »Slovana« nadaljevanje svojega spisa »Povabljen nepoklicanec«; potem pa je umrl. Pokojnik je imel nešteto prijateljev in znancev po Slovenskem, Hrvatskem, v Trstu, na Reki in v Pragi. Poznal je vsak kotiček naše domovine. Rojen 1. avgusta 1844 v Zgornjih Verjanah hiš. št. 40 v župniji Sv. Trojice v Slovenskih Goricah, je posecal le ljudsko šolo pri Sv. Ani na Kremperku; l. 1860. je postal pozlatarski in cerkveni restavratorski vajenec v Mariboru; l. 1864. je moral k vojni mornarici ter se je udeležil bitke pri Visu 20. julija l. 1866. To bitko je popisal v naših listih nešteto krat prav živo in je njegov opis tudi v šolskih čitankah. Nemški opis v »Laib. Ztg.« je izdal v posebni brošuri

Vatroslav Holz, v Ljubljani umrl
uradnik banke Slavije in pisatelj.

»Aus glorreichen Tagen« (l. 1910). Po bitki je ostal v Pulju v vojnem arzenalu, nato je bil leto dni upravnik »Slov. Naroda«, potem štiri leta pomožni magistratni uradnik v Mariboru, l. 1878. pa je postal uradnik banke »Slavije«, kar je ostal do 1906, ko je stopil v pokoj. Vendar je delal za banko še prav do poslednjih mesecev. Pokojnik je bil marljiv in plodovit pisatelj; v mladosti je pisal novele in pesni, kasneje potopise, folklorne popise, umetniške kritične študije, životopise in spomine na znamenite slovenske može, ki jih je poznal v vseh poklicih nebroj. Pisal je mnogo v »Zoro«, »Kres«, »Slovenski Narod«, »Edinost«, »Sočo«, »Ljubljanski Zvon« in oba »Slovana«. Ostavil je rokopis »Sto znamenitih mož, spomini na osebno občevanje z njimi«, ki ga izda bržčas »Sloven. Matica«. Slikarji Šubici, Gregorčič in Aškerc so mu bili dobri prijatelji. Zdaj je šel še on za njimi. Bil je plamteč rodoljub, delaven mož, vzoren uradnik in zlat prijatelj. Čast njegovemu spominu!

Mehika in Mehikanci.

(Z ilustracijami.)

Aleksander pl. Humboldt je zapisal: »Če zasluži kak del sveta ime paradiža, potem je gotovo paradiž Mehika s svojimi jezeri, s svojim rastlinskim nakitom, s

svojim krajinskim ozadjem, ki ga krasi vulkanski snežniki, s svojim večno jasnim podnebjem in s svojim oživljajočim gorskim zrakom.« Mehika, dežela cvetoče agave, je resnično divno krasna, a le kolikor je ne leži ob morju, kajti ondi divjata žolta mrzlica in malarija ter je vročina, ki pade redkokdaj pod 21 stopinj, uprav neznosna. Čim višje pa se dviga ozemlje, tem lepše in zdravljše je podnebje.

V Mehiki raste bujno cukreni trs, kakavovec, dragi brazilski in mahagonski les, do 5 m visoka koruza, kavovec, večno zeleni hrast, agava, orhideja, vanilija, tuberoza, banana in najbujnejša tropična vegetacija. Še na 2000 m visokih gorskih planotah je vročina ista kot v Neaplju. Najboljše evropske žitne in sadne vrste uspevajo ondi izvrstno. Na obalah morja dežuje preveč in preobilo, zato so ondi močvirja in lagune. Višje pa je dežja baš dovolj ter je zrak čist in zdrav. Značilne so za mehikansko krajino mesnate, trnate kakteje, na katerih živi škrlatasto rdeča uš, košenilja. Stotisoč teh uši tehtajo 1 kg. Uporabljajo jih za barve. Agava vzraste do 12 m visoko in iz njenega soka delajo mehikansko narodno pijačo pulque.

Kakor rastlinstvo, je v Mehiki bujno in bogato tudi rudništvo; ondi so izdatni rudniki srebra, zlata, bakra in svinca. Ob Pacifičnem nabrežju, v Nižji Kaliforniji in v Boliviji je nešteto rudnikov. Iz Mehike izvažajo zlato, srebro, baker, svinec, kavo, kožuhovine, kože, vanilijo, košeniljo, kave in razne živali.

Mehika združuje v enotno republiko 27 držav ter je štirikrat večja kot Nemčija. Prebivalcev pa ima le 13 1/2 milijona. Med temi je 5 milijonov Indijancev, 6 milijonov mešancev (indijanske, španske in zamorske krvi), 2 1/2 pa Kreolov in belih. Indijanci so razdeljeni v razne rodove: Mixtepe, Zapoteke, Azteke, Maye i. dr. Nekateri teh rodov živijo stalno na grudi, mnogi pa so še divji nomadi. Leta 1900. je govorilo španščino 7 do 8 %, razne indijanske dialekte pa 93 % mehikanskega prebivalstva, ki je večinoma katoliško.

Ferdinand Cortez je z malo četo Špancev osvojil veliko državo Mehikancev (1519 do 1521) ter jo podvrnil španski kroni. Španija je Mehiko nesramno izrabljala kot zakladnico srebra in zlata, dokler ni župnik Hidalgo leta 1821 Mehiko osvobodil in jo odtrgal od Španije. Mehika je nato postala republičanska zvezna država, v kateri je bilo že preko 240 revolucij, ki so jih vse izzvali generali. Poizkus francoskega cesarja Napoleona III., ustvariti v Mehiki cesarstvo pod vlado avstrijskega nadvojvode Maksimilijana, se je zaključil tragično leta 1867., ko so zmagoviti republičani dali v Queretaru Maksimilijana ustreliti. Za njim so bili predsedniki razni generali, med temi Porfirio Diaz, ki je bil izvoljen šestkrat zapored na šest let predsednikom (1876 do 1910) in si je za Mehiko pridobil velikih zaslug. Bil je krut vladar, ki je dal vsak upor krvavo zatreti; pod njim je bil v Mehiki mir. A tudi Diaz je moral pobegniti, za njim je bil predsednik general Madero (do 1913) in končno general Huerta, ki je še danes, dasi ga Združene države nočejo priznati. Tudi proti Huerti sta se uprla dva generala, Villa in Carranza, in izzvala krute boje. Zdaj pa se je pridružila nasprotnikom Huertinim še severno-američanska Unija, ki bi se rada Mehike docela polastila. Kako se zaključi ta borba, je negotovo, ker za Mehiko stoji Japonska, najhujša in najopasnejša konkurentka Združenih držav ali Unije.

Mehika ima tri večje luke ob obali Atlantskega oceana: Vera Cruz, Tampico in Coatza Coalcos. Glavno mesto republike je povsem moderna in razkošno krasna Mehika (Mexiko), ki leži 2270 m visoko in ima okoli 350.000 prebivalcev. Velika mesta so še: Puebla, ki ima okoli 100.000, San Luis Potosi, ki ima okoli 65.000 in Guadalajara nad 100.000 prebivalcev.

Steckenpferd-lilijinomlečno milo

prej ko slej neutržno za racionalno oskrbo polti in lepote. Priznanostna pisma. 157 Po 80 h povsod.

Ženski vestnik.

Barva zmaguje. Še do nedavna je bila najelegantnejša ona dama, ki je nosila obleko, klubuk, nogavice in če mogoče, še čevlje iste barve. Ta barva je morala biti temna, siva, svitlorujava, bela, nikdar pa ne rdeča, rumena, ostrozelen. Obleke tako živih barv so bile skoraj znak nesolidnosti, da ne rečemo nemoralnosti. Živih: vijoličastih, oranžastih, svetlordečih, kričavo zelenih barv so se posluževali pred nekaj leti slikarji secesionisti, a te pretirano pisane, nenaravno barvane pokrajine večini niso ugajale. Prav teh barv pa se je zdaj polastila moda. Secesija v slikarstvu je domalega minila, začela pa se je secesija v modi, ženski in moški. Prav tako živopisane, kakor so bile pred kakim desetletjem slike secesionistov, ki jih je svet že večinoma penzioniral, so danes obleke modernih dam. Zeleno krilo, oranžna bluza, vijoličaste nogavice, rumene črveljčke, na slamniki pa velika zelena petlja. Ali je ženska lepa, ali ni lepa, tega sploh ne vidiš, ker barve popolnoma zaslepe tvoj pogled. Tako hudo, hvala Bogu, pri nas še ni, a vendar vidimo že prav mnogo bluz, ki so »od sile« kričeče barve, da nam naravnost kvarijo oči... Krasna je pisana livada majnika in junija meseca. Toda narava ima okus: zelen temelj, posejan z živobarvnimi cvetkami. Skoraj vse te cvetke pa so eno, kvečjemu dvobarvne, ne pa mavrične. Vsaka barva sama zase je lepa in nikakor ni lepo samo ono, kar je temno. Nasprotno: svetle barve razveseljujejo človeško oko. Toda nikari pretiravati. Za sestavo živih barv treba prav posebnega okusa. Tega pa nima vsakdo. Zato pozor! Najprikladnejša barva za poletje je bela. Američanke najmlajše in najstarejše nosijo poleti samo bele obleke. Naj bi jih Slovenke v tem posnemale.

Kako ohranimo pohišstvo. Novo pohišstvo je ponos gospodinje. Staro pa nam vzbuja vse polno spominov ter nas veže s stoterimi vezmi nase. Naj si bo pohišstvo novo ali staro, treba je pravilno ravnati z njim, ako ga hočemo ohraniti dolgo časa lepega. Neizkušene gospodinje in nevedni pošli čestokrat nevede in nehoče mnogo pripomorejo k temu, da je videti hišna oprava v kratkem času zanemarjena, zamazana in razpraskana. Zato naj podamo nekaj kratkih navodil, kako treba

Predsednik ankete narodnih društev, predsednik Dramatičnega društva in vodja proslave 500letnice v Mariboru, g. Ivan Kejžar.

postopati s pohištvom. Polirano (politirano) pohišstvo se še dolgo potem, ko je bilo novo, poti, t. j. izpušča pomalem olje, ki je vdrgnjeno vanje. To olje moramo takoj in sproti odstranjati, drgniti treba pohišstvo vsak dan z usnjeno krpo. Če tega ne delamo, postane politura kmalu »slepa«. Ako so že večja »slepa« mesta v polituri, tedaj prav nalahno brišemo preko njih z gobo, ki smo jo pomočili v mlačno vodo ter jih drgnemo z usnjem, da se osuše. Nato vdrgnemo na onih mestih prav malo lanenega ali mandljevega olja in jih likamo s platneno krpo, ki jo zmečkamo v klopčič. Paziti pa treba, da so te platnene krpe vedno čedne ter jih moramo zato večkrat izmenjati. Rezbarije moramo vsak dan osnažiti prahu s čopičem, ako hočemo, da ne postanejo kmalu sive in grde. Dobro je enkrat ali dvakrat na leto osvežiti polirano pohišstvo z novo polituro, ki jo naredimo sami tako-le: 40 gramov čistega čebelnega voska sto-

pimo v prstenem lončku in primešamo polagoma 250 gramov terpentinovnega olja, ki ga v gorki vodi dobro segrejemo. Treba samo stekleničico s terpentinom položiti v vročo vodo. Ker se terpentin rad užge, treba previdno postopati. Ko je terpentin prav dobro zmešan z voskom, pridenemo počasi po kapljicah 15 gramov vinskega cveta (rektificiranega špirta) ter dobro zmešamo. Tako dobimo mazilo, ki ga s pomočjo platnenih kosmičev počasi vdrgnemo v polirano pohišstvo. Kadar je kosmič umazan, treba vzeti svežega. To delo je zamudno, a se izplača. Končno zlikamo pohišstvo še nalahno z usnjeno krpo, da ni čutiti mastno. Iz pohišstva iz hrastovega lesa spraviš vodne madeže in druge bele lise, ako raztopiš v finem olju soli in odrgneš s to tekočino dotične lise. Če so v pohištvu še drugi madeži, jih izmijemo lahko z gorkim pivom. Potem zbrišemo ona mesta s suho, mehko krpo in jih likamo dolgo s flanelo, ki jo namakamo v tekočino iz terpentinovnega olja in raztopljenega voska, vsakega pol. — Pohišstvo iz orelovega lesa pa likamo samo s flanelo, ki jo pomakamo v terpentinsko olje. Nato izbrišemo opravo še z mehko, suho krpo. — Za lakirano pohišstvo poparimo pšenične otrobe, precedimo to tekočino in umijemo opravo z njo, dokler je še mlačna. Potem obrišemo pohišstvo s čisto, v mrzli vodi namočeno krpo; naposled pa še s suho flanelo. Gospodinja, ki tako postopa s svojim pohištvom, si ga more ohraniti dolgo dobo let lepega in čednega.

Ženske rokodelke. 1. aprila t. l. je bilo na Nemškem že 18.700 ženskih vajenk. Pomočniško izkušnjajo je naredilo 6200 žensk. V vseh strokah rokodelstva je bilo že 2120 moistic, ki imajo v svoji službi povprečno po 3 pomočnike in 9 vajencev in vajenk. Vseh rokodelsko izučenih žensk je sedaj 27.000.

K zgodovini glavnika. Prvo uporabljanje glavnika se izgublja v davni, davni preteklosti. Danes poznajo glavniki tudi že najprimitivnejši narodi. Gotovo so se že najstarejši prebivalci naše zemlje domislili, da si je možno pogladiti lase z bodičastim ribjim hrbiščem, ki ima obliko glavnika. Lepoticam kamene dobe pa že ni več zadoščal te vrste glavniki; izrezale so si iz kosti ali iz trdega lesa same glavnike. Toda s koristno uporabo glavnika se žena najstarejših časov prav tako ni zadovoljila, kakor se ne zadovolji moderna žena. Tudi ona je hotela z glavniki olepšati svojo frizuro. Ohranjene imamo iz predzgodovinske dobe Egipta prav čedno izdelane glavnike iz lesa, roga, kovine in slonove kosti; take glavnike so si zatikale že stare Egipčanke v glavo. Kulturni narodi starega veka so pač morali po-

Proslava petstoletnice ustoličenja zadnjega koroškega vojvode v Mariboru dne 19. aprila 1914. Živa slika: „Slovenija“.

znati take okrasne glavničke, kajti brez njih bi si ne mogle zgraditi Grkinje in Rimljanke umetnih frizur, ki jih vidimo na starih soah. Začetkom in sredi srednjega veka so splošno uporabljali glavničke samo za česanje. Šele v 17. stoletju so postali zopet moderni okrasni glavnički, ki so se izpremenili v dragoceno nakitje. V času ogromnih frizur pa so zopet izginili, oziroma so bili skriti v laseh. Za časa direktorija so bili glavnički, ki so jih nosile ženske v laseh, majhni in skromni, postali pa so uprav velikanski, ko so francoski vojaki prinesli po španski vojni v svojo domovino velikanske glavničke Španjolk. Francosko so v tem seveda posnemale tudi druge države in se je ohranila moda velikih glavnikov do tridesetega leta prejšnjega stoletja. Ampak druge ženske niso znale teh glavnikov tako koketno nositi, kakor vročekrvne Seviljanke in žarkooke Andaluzijke. Danes nadomeščajo velikanske nekdanje glavničke majhni okusno izdelani glavnički, okrašeni s pristnimi in ponarejenimi kameni, biseri, jantarem, zlatom ali srebrom, sicer pa je frizura ženske, ki ima lepe, dolge lase, najlepša, ako je enostavna ter brez posebnih okrasov. Okrasje v laseh človeka preveč spominja napol divjih narodov, ki si zatikajo vse možne stvari v lase, ter se zde sami sebi tem lepši, čim bolj našopirjene glave imajo.

Pokojni zagrebški nadškof dr. Josip Juraj Posilović, roj. 1. 1834. kot črevljarjev sin, umrl dne 26. aprila t. l. v Zagrebu.

Naše slike.

Proslava 500letnice ustoličenja zadnjega korotanskega vojvode v Mariboru se je vršila 19. aprila t. l. Bila je to prva slavnost te vrste na Slovenskem, ki je gotovo velikega zgodovinskega pomena ne samo kakor slavnost, ampak tem bolj zaradi tega, ker sta se prvič uprizorila na slovenskem odru A. Aškerčev »Volkun« in Jos. Jurčičev »Tugomer« (V. dejanje). Zaradi drugega vzporeda se sicer ni mogla uprizoriti vsa žaloigra, toda upati je, da sledi zadnjemu dejanju v doglednem času vsa žaloigra »Tugomer«. Splošna sodba o tej slavnosti je bila, da kaj takega ni videl nikdar ne Maribor, ne spodnji Štajer sploh. Občinstva je prihitelo toliko, da je bila sicer prostorna dvorana nabito polna. Slavnost je otvoril izdatno pomnoženi orkester »Glasbenega društva«, naka je zapel moški zbor Lebanovo »Molitev«. Po kratkem odmoru, ki ga je zopet izpolnila godba, je pred zastorjem nastopil slavnostni govornik, gospod dr. Anton Medved. Ko je začel govoriti o Gospodstvu v Mariboru, komad po 3-50 K s poštnino vred. Dobivajo se tudi razglednice (fotografije) po 20 v komad. Za znamke je vpsolati primerni znesek. Naročila sprejema Dramatično društvo v

osredotočena na Aškerčevega »Kneza Volkuna«. Ko se je odigralo prvo dejanje, je priklopelo navdušenje na vrhunec. Ploskanje ni hotelo ponehati, in brhke mladenke in mladeniči v staroslovanskih na-

Odvetnik dr. Anton Dermota, umrl v Gorici.

rodnih nošah so morale ponoviti svoj pevski zbor. Grobna tišina je legla nad dvorano, ko je zapel zvonec za »Tugomera«. Marsikatero oko se je porosilo, ko je padel koncem dejanja zastor, saj se je odigralo nekaj, v čemer se zrcali žalostna usoda našega naroda. Le srečno inscenirana živa slika »Sloveniji« je mogla ublažiti čustva, ki so nas navdajala po uprizoritvi »Tugomera«. Saj je vlila v naša srca upanje v boljšo bodočnost. Narodna himna je zadonela po dvorani, vsa dvorana je odmevala od petja zbranega občinstva in navdušenja ni hotelo biti več konca. Menda še nikdar se ni razšlo občinstvo tako zadovoljno in navdušeno kot po tej slavnosti. Splošno se je izražala želja, naj bi se slavnost ponovila, kar se je 10. t. m. tudi zgodilo. Zbora in plese je uglasbil dr. A. Schwab iz Celja, ki mu je občinstvo za veleuspele skladbe priredilo ovacijo. Tu priobčene slike v velikosti 30/35 cm se dobé pri Dramatičnem

Umrli hrvatski pesnik in urednik Ivan Grohovac na Reki.

društvu v Mariboru, komad po 3-50 K s poštnino vred. Dobivajo se tudi razglednice (fotografije) po 20 v komad. Za znamke je vpsolati primerni znesek. Naročila sprejema Dramatično društvo v

Mariboru. Na naročila brez denarja se seveda društvo ne ozira.

Gospod Ivan Kejžar, višji železniški revident v Mariboru, je eden izmed najbolj agilnih in požrtvovalno delavnih rodoljubov na Sp. Štajerskem. Rojen je bil v Sorici na Gorenjskem leta 1871, študiral je na gimnaziji v Kranju in dovršil gimnazijske uke v Ljubljani z maturo. Nato se je posvetil uradniškemu poklicu in vstopil v službo južne železnice. Služboval je na Goriškem in v Zagradu in v Divači, na Notranjskem v Rakeku in Logatcu ter v Ljubljani, kjer je bil tudi občinski svetnik. Iz Ljubljane je bil poklican v Maribor, kjer je našel za svojo neumorno delavnost najhvaležnejše polje. Leta 1909. je ustanovil mariborsko Dramatično društvo, bil je pet let intendant gledaliških predstav ter je zdaj predsednik Dramatičnega društva in vodja vseh dramatičnih priredb v Mariboru; dalje je predsednik podružnice Branibora, predsednik ankete narodnih društev spodnještajerskih, predsednik železničarske organizacije in odbornik skoraj vseh slovenskih društev v Mariboru. Gospod Ivan Kejžar je z jekleno vztrajnostjo visoko dvignil

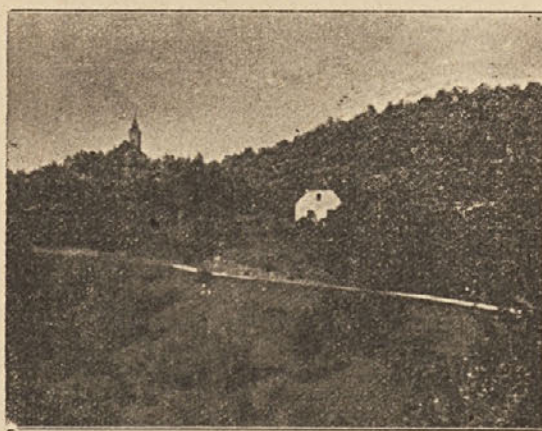
Sedanji zagrebški nadškof dr. Ante Bauer, od leta 1911. zagrebški pomožni škof, naslednik Posilovičev.

mariborsko slovensko gledališče, ki goji narodni, a tudi moderni in literarni repertoar. Njegova zasluga je, da gostuje mariborska Talija po Sp. Štajerskem in Koroškem in predvsem njegovo delo je nova Zveza slovenskih dramatičnih in dramatično goječih društev. Kejžarjeva zasluga je, da se je proslava 500letnice ustoličenja poslednjega koroškega vojvode vršila v Mariboru uprav sijajno ter da se ta proslava izvrši tudi še po drugih krajih. Ako je mogoče, da so na Sp. Štajerskem kranjski »kontrolorji Škrobarji«, smo Kranjci ponosni, da smo dali svojim spodnještajerskim rojakom tudi nadrevidenta Kejžarja.

Dr. Anton Dermota. V nedeljo, 3. t. m. popoldne je umrl v Gorici dr. Anton Dermota. Bil je rojen v Železnikih na Gorenjskem. Njegov oče je bil trden kmet in hudo je zameril sinu, ki ni hotel po dovršenih gimnazijskih študijah v semenišče. Dr. Dermota se je odločil za vseučilišče. Anton je nastopil križev pot slovenskega študenta, ki noče »storiti dobro«. Odšel je v Prago študirat in stradati. In pristradal si je kal bolezn, jetike, ki ga je zadušila, starega šele 38 let. Pravo proletarsko življenje je živel v letih vseučiliških študij v Pragi. Revščina in pomanjkanje sta mu krčila pot k spoznanju. In njegove jeklene

volje, vztrajati na poti, kamor ga je bil pripeljal njegov idealizem, nista strla ne beda, ne pomanjkanje. Vseučiliška leta, ki so mnogim le leta veseljačenja, so bila Dermoti leta trdega dela. Na eni strani študije, na drugi pa boj za obstanek. Podpore ni dobival od nikoder, preživljal se je s tem, da je prevajal za Gabrščekovo »Slovansko knjižico« dela iz češke literature. Študije in pa delo za vsakdanji kruh sta mu takrat izpodkopala zdravje za vedno. Ko se je vrnil dr. Dermota po dovršenih juridičnih študijah v domovino, je mislil, da bi bilo mogoče ustanoviti tudi na Slovenskem stranko, enako Masarykovi stranki na Češkem. Kmalu je pa spoznal, da niso pri nas ugodna tla za ustanovitev take stranke. Nato se ni nekaj časa sploh udeleževal političnega življenja na Slovenskem. L. 1902. je začel pisati za »Naše Zapiske«. Kmalu je postal urednik prve slovenske socialne revije »Naših Zapiskov«, ki so se v teku let izpremenile iz socialne revije v znanstveno glasilo slovenske socialno demokratične stranke, in tudi urednik, realisti Dermota, je postal v teku let izrazit socialni demokrat. Prvotno se je bil mislil posvetiti dr. Dermota sodnijskemu poklicu, a pozneje si je premislil in prestopil k advokaturi. Precej dolgo je bil odvetniški koncipient pri dr. Tavčarju v Ljubljani. Ker pa ni vplivalo ljubljansko podnebje ugodno na njegovo zdravje, je odšel v Gorico, kjer je bil koncipient pri dr. Tumi, dokler ni postal pred dobrimi dvema leti samostojen odvetnik v Gorici. V stranki si je pridobil dr. Dermota kmalu velike simpatije in spoštovanje. Bil je eden prvih akademično izobraženih inteligentov, ki so vstopili v slovensko socialno demokratično stranko. Dejansko mu je pokazalo slovensko delavstvo, da ga ceni visoko, ko ga je kandidiralo leta 1907. in 1911. za državni zbor v radovljiškem in kranjskogorskem okraju. Po dveh, treh brezuspešnih kandidaturah — tako so sklepali — zmaga dr. Dermota v tem okraju. Ugrabila ga je smrt, preden se je izpolnila ta želja delavstva. Kot urednik ni dr. Dermota nikoli blatil v tej reviji nasprotnikov, nikdar ni

bil pristranski sodnik; tudi v polemiki je ostal dostojen in prav zato so ga cenili tudi njegovi politični nasprotniki. Da se je včasih zmotil v svoji sodbi in obsodbi, je človeško. Bil je blag človek, ki bi bil še mnogo koristil narodu. Časten mu bodi spomin!

Vas Stojdraga na Gorjancih s staroslovenskim bogoslužjem z unijatsko cerkvijo.

Pokojni zagrebški nadškof dr. Jurij Posilović je bil rojen l. 1834 v Ivaničgradu. Oče mu je bil črevljar, ki je imel devetero otrok. Seveda je vladala v hiši beda. Nadarjenega dečka je peljal ljudski učitelj Stjepan Posezi v Zagreb in je zanj izprosil hrano in stanovanje v škofovem semenišču, kjer je stregel klerikom. A leta 1848. so šole zaradi vojne zaprli, in Posilović je moral po 3. gimn. razredu domov. Oče ga je začel učiti črevljarske obrti, in Juraj je črevljaril. A po vojni se je vrnil zopet na gimnazijo v Zagreb, po 6. gimn. razredu je prestopil v nadškofijski licej in napravil zrelostni izpit z odliko. Nadškof Havlik je poslal Posilovića na Dunaj, kjer je študiral bogoslovje. Leta 1858. je postal duhovnik in dve leti nato napravil doktorat. Nato je postal semeniški prefekt ter je klerikom predaval o novem zakonu sv. pisma in kasneje o cerkvenem pravu. L. 1874. je bil na novootvorjenem zagrebškem vseučilišču imenovan javnim rednim profesorjem biblijskih nauk novega zakona na bogoslovni fakulteti, ki ji je po-

stal prvi dekan. Obenem je bil urednik »Katoličkog Lista«. L. 1876. je bil imenovan škofom senjsko-modruškim. Kot tak si je pridobil velike zasluge za glagolico, ki je začela izginjati zlasti zaradi nedostatka glagolskih knjig. Nastala je nevarnost, da staroslovenski cerkveni obredi in molitve izginejo docela in da jih nadomestijo z latinščino. Zato je Posilović s posebno okrožnico na duhovščino ukazal, da se mora po cerkvah peti izključno le v staroslovenskem jeziku in je ustanovil v semenišču posebno katedro za staroslovenski liturgični jezik. Ta jezik je bil tudi predmet župniških izpitov. L. 1894. je bil imenovan zagrebškim nadškofom. Ustoličil ga je vladika J. J. Strossmayer. Bil je blag, plemenit mož, ki je storil mnogo dobrega in razdal ves svoj imetek. Dne 26. aprila je umrl v visoki starosti 80. let na vnetju pljuč.

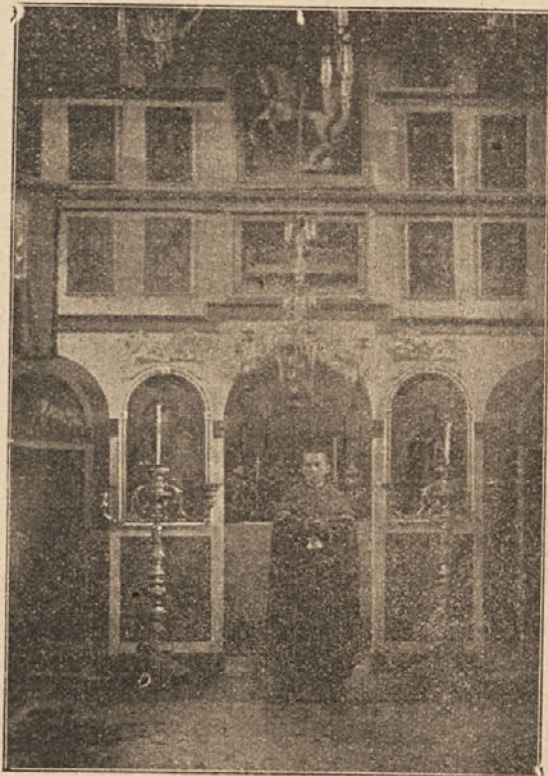
Novi zagrebški nadškof dr. Ante Bauer je bil že od l. 1910. nadškof-pomočnik, ker je nadškof dr. Posilović že več let bolehal in zaradi starosti ni mogel več izvrševati svojih dolžnosti. Proti imenovanju dr. Bauerja so se vršile za kulisami besne spletke, ker je na nadškofijski stolec v Zagrebu hotelo več drugih kandidatov. Dr. Bauerja so hoteli že trikrat odstaviti in tožarili so ga v Rim, v Pešto in na Dunaj, mu očitali celo privatno življenje, a vedno brez uspeha. Dr. Bauer je vendar postal nadškof. Proti Bauerju ni mogoče ničesar zlega navesti: njegovo življenje je brezmadežno, po značaju je skromen, čisto narodnega mišljenja, ima veliko znanje in globoko izobrazbo. Hrvati se nadejajo, da bo tudi kot nadškof ostal naroden in zvest sin domovine. Naj bi se ta nada uresničila na čast in korist Hrvatske!

† **Ivo Grohovac.** Na Reki je 28. aprila t. l. umrl znani hrvatski pesnik in pisatelj Ivo Grohovac-Rječanin. Pokojnik je bil samouk. Njegova pesniška in časnikarska dela so razsejana po raznih hrvatskih in slovenskih listih in revijah. Najbolj znani sta njegovi deli »Glasovi sa Kvarnera« in »Rijekom i Reščinom.« Kako priljubljen in spoštovan je bil pokojnik, je pokazal

Stojdraga na Gorjancih: Žena (z robcem) in dekle v pristni narodni noši. Jela Severovičeva iz Stojdrage, odlikovana za svoja ročna dela na pariški razstavi.

pogreb, ki so mu ga priredili hrvatski rodoljubi z Reke in Sušaka. Na grobu je govoril dr. Pavelić in za njim še drugi. S svojimi knjigami in pesmimi je pokojnik v zadnji dobi prebudil reško okolico ter je na Reki mnoge pridobil za delovanje za narod. Rojen je bil na Drenovi v reški podobčini in tam je bil pokopan.

Stojdraga na Gorjancih: Cerkev z ikonostasi.

Na ogled smo začeli naročnikom S. I. T. pošiljati I. knjigo naše knjižnice R. Murnika »Lovske bajke in povesti«. Kdor knjigo dobi, naj po priloženi položnici takoj pošlje naročnino za knjižnico, ki se naj plača ali vsa (8 K) naenkrat ali v dveh obrokih po 4 K ali v štirih zaporednih mesečnih obrokih po 2 K. Prvi obrok se mora plačati takoj. II.—V. knjige določimo takoj, ko izidejo.

Pet elegantno vezanih knjig za samo 8 K, ki se lahko plačajo tudi v obrokih! Naročite se na knjižnico Slov. Ilustr. Tednika!

Kdor pa mu na ogled poslane knjige ne mara, naj jo vrne v istem ovitku, kakor jo je sprejel. Zapiše naj na ovoj: »Se ne sprejme« in jo odda nazaj pošti. Napačno pa je, če se knjiga povije v drug ovoj in vrne, ker tedaj ne vemo, kdo je knjigo vrnil in bomo dotičnika tirjali kljub temu, da jo je vrnil.

Prebranih ali umazanih knjig ne sprejemamo nazaj.

Slovenci, podpirajte kulturno podjetje, ki bo imelo za razvoj slovenske književnosti velik pomen! Naročite se na Knjižnico S. I. T., ki bo nudila za mal denar dobre knjige!

Razne vesti.

Angleški vojni ladiji — staro železo. Nedavno sta bili prodani angleški vojni ladiji »Renorn« in »Resolution« za približno dva milijona kron. Obe omenjeni ladiji so spustili v morje 1. 1895, torej sta bili v vojni službi dobrih 18 let. Novi ladiji sta veljali 28 milijonov kron, a prodali so ju za 2 milj. Tako se zapravlja denar davkoplačevalcev povsod.

Kako so merili čas brez ur. Dokler človeštvo ni poznalo ure, je moralo meriti čas z drugimi pripravami. Imeli so takozvane peščene ure. Peščena ura ima dva stošča prostora, ki se v špicah stikata. En prostor je poln najdrobnejše sipe, ki teče skozi malenkostno luknjico v drugi

stožec. Kadar izteče vsa sipa iz enega stošča v drugega, se ura obrne, in sipa teče zopet narobe. Po veličini stošcev je bila različna doba, ki jo je rabila sipa, da se je iztekla, in tako so imeli ure, ki je kazala 1, 2, 3, 4 in več minut. Grki so imeli vodene ure; tako uro so imenovali Klepsydra, ki so jo dobili baje od Asircev. Te ure so bile cilindrične; dva cilindra sta stala drug vrhu drugega. V enem je bila voda, ki je curkala v spodnjega. Sužnji so cilinder polnili in pazili, koliko cilindrov vode je izteklo. Po številu cilindrov vode so šteli ure. Časa pa niso začeli šteti s poldnevom, nego s solničnim vzhodom. To je bilo torej zelo različno, a s solničnim vzhodom so začeli šteti delo, kar je bilo za ljudstvo poleti zelo koristno. S solničnim zahodom so hodili spat. Peščene in vodene ure so uporabljali ljudje prav do 17. stoletja, čeprav so že poznali ure s kolesjem. Početnik današnjih žepnih ur je bil Peter Henlein, ki je že okoli 1. 1500 iznašel svoje norimberško jajce, kakor so zvali prve žepne ure, ki so bile seveda silno drage in jih je imel le redkokdo. Galilei je že 1. 1640 iznašel nihalo, a šele 1. 1657 je znal Huyghens uporabiti nihalo za regulacijo ure. Solnčne ure so tudi že davno znane in so jih zvali »gnomone«, to so bile navpik stoječe palice ali drogi. Cesar Augustus je postavil celo vitek obelisk. Po senci, ki jo je delala palica, so označevali čas. Kitajci so poznali solnčne ure baje že pred 3000 leti. Če stoji palica v smeri zemeljske osi in kaže proti severu, kaže baje solnčna ura zelo natančno.

Tisza in madjarska justica. Lani meseca novembra je pisal v Pešti ministrskemu predsedniku grofu Tiszi neki dninar, Langer, pismo, v katerem mu je sporočil, da smatra vse zakone, ki so se sklenili in odobrili v dobi Tiszinega predsedstva v parlamentu in ministrstvu, za neveljavne in se zanje ne bo briga. Grof Tisza je poslal Langerjevo pismo policiji z naročilom, naj Langerja, ki je gotovo blazen, zapro v blaznico. In res, policija je oddala Langerja v blaznico, čeprav je bil dninar ves ogorčen in obupan. Šele pred kratkim se je Langerju posrečilo, zdravnike v blaznici prepričati, da ni blazen, nego čisto zdrav. In izpustili so ga. Langer pa toži zdaj grofa Tiszo zaradi omejitve osebne svobode in izgube zaslužka ter zahteva kot odškodnino po 10 K na dan. Ali se bo vršila sodna razprava, je na Madžarskem zelo negotovo. Morda pošlje Tisza dninarja zopet v blaznico ali pa ga vrže v ječo. Pod krono sv. Štefana je danes še vse mogoče. Dogodek pa je nov dokaz, da so razmere v naši državi strašno gnile.

Dobiček igralnice v Montekarlu. Znana igralnica hazardnih iger v Montekarlu je imela preteklega leta 49 milijonov frankov čistega dobička. Ako pomislimo, da ima Avstro-Ogrska državna banka v normalnih letih 90 milijard denarnega prometa ter izkazuje letno približno 25 milijonov kron dobička,

zelo koristne vrtom kot gnojilo in za mazanje debel ker odstranjajo rastlinske bolhe in uši.

Amerika in Amerikanci. Pišejo nam: V 18. šte. »Ilustrovanega Tednika«, 30. aprila 1914, na 4. strani, 3. predalu, 14. in 15. vrsta od spodaj, je rečeno: »ali pa mora imeti (izseljenec) izkaznico, da ima že zagotovljen zaslužek.« To je popolnoma napačno ter je ravno nasprotno resnica — namreč izseljenec si ne sme že pred odhodom v Ameriko zaslužka zagotoviti. Ako to stori, ga izseljeniška oblast na Ellis Island brezpogojno zavrne nazaj v kraj, odkoder je prišel. Delodajalec pa v Ameriki, ki ga je pismo »vdinjal« bodisi sam, ali po kakem posredovalcu, mora za vsak slučaj plačati tisoč dolarjev globe. Ker

Stojdraga na Gorjancih: Žena v noši, ki si jo je zvezla in sešila sama.

bi napačno pojmovanje v tej zadevi moglo koga v nepriliko spraviti, treba, da se ta napaka potom lista objavi. V ravno isti šte. »Ilustrovanega Tednika« je na 6. strani tiskana slika društva sv. Jožefa v Barbertonu, O. Pod to sliko je tiskano: »Vsa strokovna podporna društva v Ameriki nosijo svetniška imena in so združena v jednoto.« — To je napačno. Le društva, ki so zedinjena v »Kranjsko Slovensko Katoliško Jednoto« in v »Jugoslovansko Katoliško Jednoto«, nosijo svetniška imena. Društva, ki so spojena v »Slovensko Narodno Podporno Jednoto« in v »Slovensko Svobodomiselno Jednoto«, izključujejo imena svetnikov pri imenovanju svojih društev. Sploh se pa ta društva ne morejo imenovati »strokovna« podporna društva. To so čisto dobrotelna društva in sicer za slučaj bolezni in smrti. Stroka ali vrsta dela, ki ga član teh društev opravlja, nima nikakega posla pri tem. Vsake vrste človek — kar se tiče stanu — postane lahko član, če je glede drugih sprejemalnih pogojev za to sposoben.

Staroverci v Stojdragi v svojih narodnih nošah pred cerkvijo.

tedaj moremo razumeti ogromni dobiček, ki ga ima igralnica v Montekarlu na škodo in nesrečo človeštva.

Čemu so dobre saje? V navadnem življenju so saje neprijetne in gnusne, a tudi saje porabljajo velekoristno. Saj stane 1 kg dobrih saj okoli 4 K. Iz saj delajo tiskarsko črnilo in razne tiskarske barve in slikarsko tušo. Tudi za ličilo za čevlje in črno kredo rabijo saje. Seveda ne saj iz drv in premoga, nego iz saj, ki se napravijo iz žgane smole, kotrana, kamenega olja v posebnih pečeh. Navadne saje so

Slovani v Avstraliji. V Avstraliji (Novi Zelandiji in Novi Kaledoniji) živi več sto Hrvatov iz Primorske in Dalmacije. Preživljajo se kot delavci v rudnikih, nekateri pa so trgovci, pomoščaki, kapetani, poljedelci, živinorejci in ribiči. Rudniki so večinoma francoski. Podnebje je neprijetno in zemlja je skoraj brez cene. Tako žive Slovani resnično po vsem svetu.

Sorodstvo in zakon. Neki nemški profesor je natančno raziskaval, kakšen vpliv ima krvno sorod-

stvo zakoncev na potomce. In dognal je, da je bilo od 1000 otrok, ki niso bili potomci krvno sorodnih zakoncev, 40 slaboumnih, 5 slepih in 10 gluhonemih. Od 1000 otrok iz krvno sorodnih zakonov pa je bilo 94 slaboumnih, 31 slepih in 19 gluhonemih. Zato tudi postave prepovedujejo zakon v bližnjem sorodstvu.

Ločitve zakona na Nemškem. V Nemčiji so ločitve zakona na dnevnem redu. Leta 1911. je bilo samo na Pruskem 4675 sodnih obravnav zaradi ločitve zakona; tekem enega leta pa je to število naraslo na 10.797. Največji del teh ločitev pada seveda na mesta. V Berlinu se na vsakih sto zakonskih parov loči po eden. Največ trpe vsled teh žalostnih razmer otroci. Vsako leto doživi na Nemškem okoli 10.000 otrok ločitev svojih staršev. 310.000 nemških otrok ne pozna rodbinske ljubezni in rodbinske sreče. Ti otroci se odgajajo večinoma v zavetiščih in na kmetih. Kar se tiče ločitev zakona in padanja rojstev zakonskih otrok, Nemčija prav pridno posnema Francosko ter jo bo menda v kratkem nadkrilila.

Muzej komponistov. V dvorani peterburškega konservatorija je sestavljen glasbeni kritik V. M. Afanazijev nekaj glasbeni muzej. Da bi počastil spomin ruskih najodličnejših komponistov Glinke, ustanovitelja ruske opere in Rubinstejna, začetnika ruske glasbene vzgoje, je zbral njiju muzikalna dela, študije, kritike, rokopise, slike, pisma i. dr. Ta spomenik je pomembnejši in več vreden nego kamenita ali bronasta soha. V Peterburgu vlada veliko zanimanje za ta muzej; odločilni krogi ga nameravajo zato jako razširiti ter mu pridejati dela in spomine vseh znamenit. ruskih komponistov.

Telesna toplota 60 stopinj. Kakor javljajo iz Kijeva, se je dogodil tam neverjeten slučaj. V bolnišnici sv. Vladimirja je imela neka deklica Singer vročino 60 stopinj Celzija, a ni umrla. Navadno je, da človek umrje, ako doseže telesna toplota 40 stopinj. Skrajna meja mogoče telesne vročine je 43 stopinj. Deklico sta pregledala znamenita ruska zdravnik Jannovskij in Obrazcov, a londonsko zdravniško društvo je poslalo posebni toplomer v Kijev, da se izkaže pravilnost merjenja.

Alkoholizem v Belgiji in drugje. Na Norveškem pride na 9000 prebivalcev ena gostilna; v Švedski na 5000, v Angleški na 430, v Zedinjenih državah na 360, na Nemškem na 246, a v Belgiji pride na 30 oseb ena gostilna. Belgijska vlada je postavila v proračun 80.000 fr. za boj proti alkoholizmu, a ono, kar največ pospešuje širjenje alkoholizma, t. j. preveliko število gostilen in krčem, noče odpraviti.

Prvi z zlatom plombirani zob. Dolgo časa so se prepirali ameriški, francoski in nemški zdravniki, kateri zdravnik je prvi imel srečno misel, da je začel plombirati zobe z zlatom. Posebno so si Amerikanci lastili to prvenstvo. Sedaj pa je izšla v Parizu v ponatisku že davno pozabljena in izgubljena knjiga Jakoba Francka, ki je izšla prvokrat leta 1594 in iz katere je zvedel svet sledeče: Prvi z zlatom plombirani zob je imel neki deček v Šleziji, plombiral mu ga je neki šleski zdravnik. To je v tistih časih ljudstvo silno razburilo, ker so smatrali plombarjenje z zlatom za veliko sleparijo. Menili so, da je zobozdravnik slepar-alhemičist ali pa čarovnik. Mirovali niso prej, da so odbili od dečkovega zoba drobec zlata, ki so ga dali izvedencu preiskati. Strokovnjak je potrdil, da je resnično in pravo zlato. Prejšnje ogorčenje se je kmalu izpremenilo v občudovanje. Dečka z „zlatim zobom“ pa so pozneje kazali proti vstopnini na šleskih semnjih.

10.000 dolarjev za črtico. Neko založništvo v Chicagu je razpisalo nagrado 10.000 dolarjev za najboljšo kratko povest. To nagrado je dobila ženska mis Leona Dalryple; angleški naslov njene povesti se glasi: „Dina of the Green Van“. Povest izide v knjigi.

Uporaba demantov. Demanti niso le za nakit, nego služijo tudi tehniki in obrti. Z demanti svedrajo skale in delajo ž njimi predore, rabijo jih kamnoseki za žage, s katerimi razžagajo granit in marmor, rabijo jih za obdelovanje jekla, porcelana in stekla, za graverska dela, za bakroreze, litografije, rezanje žic, za brušenje najtrših kamenov in kovin ter za brušenje demantov.

Umetno sestavljen človek. Nedavno je došel v Holandijo človek, ki je jako umetno sestavljen. Eno roko in eno nogo ima iz probkovine, eno uho je iz kavčuka, eno oko stekleno. Zobe ima umetne ter nosi lasuljo. Nekdaj je imel v Bataviji na otoku Javi veliko tovarno stekla, pri neki eksploziji v tvornici je izgubil precejšen del svojega telesa. Baje je sedaj star 40 let in se je bogat vrnil v svojo domovino Holandijo, da bi si poiskal tam — nevesto.

Zastrupljena drevesa. Neki vrtnar pripoveduje v nekem angleškem listu, da je možno drevesa prav tako lahko zastrupiti kakor ljudi in živali. Zgodi se n. pr., da vzame kdo v najem hišo z vrtom; najemniku ne ugaja to ali ono drevo, toda posekati ga ne sme, tega lastnik vrta ne dovoljuje. Najemnik se

to postopanje s 4 in pol stoti grozdja, ki se je tekem nekaterih mesecev zljajšalo samo za 4—5 kg. A tudi odpadle jagode so bile še užitne in celo prav okusne.

EMIL GABORIO:

11. nadaljevanje.

Izgovor krivca.

Ko se je vzdramil in pogledal začudeno okrog sebe, je sedel oče ob njegovi postelji. Šest tednov je ležal težko bolan, in še dalje je trajalo, preden je ozdravel docela. Odločno se je uprl sedaj ljubezni, ki jo je nosil še vedno v svojem srcu. Nekaj časa si je izkušal pomoči z zabavami; sredstev mu ni manjkalo. A to, kar imenujejo drugi svoje razvedrilo, mu je presedlo kmalu in mu ni dalo pozabljenja. Kadar je segel po njem siloma, in ga iskal v omami, se je pojavila Klarina slika pred njegovimi očmi in mu zastavila pot v trenotku, ko je hotel prestopiti mejo, ki mu jo je bilo začrtalo npravno čuvstvo. Edina omama, ki mu je še ostala, je bilo naporno delo. Imeli so ga za jako častihlepnega in mu prerokovali velike uspehe. A vse to ga je puščalo dolgo brezbriznega.

Katedrala v glavnem mestu republike Mehike, kjer divja revolucija.

sporazume z vrtnarjem, ki skrivaj zastrupi drevo. Navadno uporablja arzenik; za 10 vinarjev popolnoma zadošča za močno, zdravo drevo. Postopanje je prav enostavno. Vrtnar naredi majhno luknjico v deblo, natrese notri arzenika; vse drugo prepusti naravi. Drevo umrje prav gotovo, in najemnik ga lahko poseka.

Eiffeljev stolp kot toplomer. Na znameniti Eiffeljev stolp v Parizu so pritrdili 130 metrov dolg toplomer; vsaka stopinja toplomera meri 1 meter. Parižani lahko opazujejo vsako izpremembo temperature že od daleč na Eiffeljevem stolpu.

Sveže grozdje v vsakem letnem času. Na Holandskem so izumili nov način, kako ohraniti grozdje vse leto sveže, okusno in sočnato. Odrezali so grozde s prav dolgimi pecelji ter so potaknili vsak grozd s peceljem navzdol v steklenico, napolnjeno z vodo; pecelj grozda je bil torej v vodi. Te steklenice so hranili na hladnem prostoru, kjer je kazala temperatura 1 stopinjo nad ničlo. Po štirih, petih mesecih je bilo grozdje še popolnoma sveže in okusno ter je bilo lahko več tednov v prodajalnah, ne da bi se pokvarilo. Preteklo zimo so poizkušali v Amsterdamu

Naposled pa je zmagal tudi v njegovem srcu čas s svojo vse izglajajočo silo. Bol, ki je pekla Dabirona tako dolgo, je ponehala, in že je mislil, da je pozabil svojo nesrečo. Ta pokoj pa mu je skalilo nenadoma usodno ime, ki ga je izrekel nočoj stari Tabaret.

Mahoma so stali spet pred njim dogodki, ki jih je smatral že davno za pokopane v pepelu preteklosti. Zdaj so se razigravali pred njim nanovo. On pa je sedel kakor zaklet v snu in je bil gledalec in delujoča oseba hkrati; opazoval in presojal je samega sebe in čutil vendar, kako drgeče bol po vseh njegovih živcih. Usoda mu je dala zdaj v roke moža, ki mu je bil zadal strašni udarec. Klarin ljubinec ni bil več bogati plemič s ponosnimi predniki, bil je bastard, podtaknjene, sinu priležnice, ki se ni zbal umora, samo da si reši ukradeno ime. In on je bil njegov sodnik, v njegovi roki je ležal maščujoči meč pravice!

A takoj se je prestrašil sovražnega čustva, ki je bilo vzplamenelo v njem. Vsa dobra stran njegovega bitja, njegovo čustvo časti in dolžnosti se je uprlo temu, da bi služil pod krinko sodnika svoji osebni osveti.

Nato se je oglašila tudi misel, ki ga je od tistega dne v klubu že nešteto krat opomnila k previdnosti in prizanesljivosti: Tudi tebi je manjkalo malo, da nisi postal morilec! Toda na mesto sovraštva je stopilo zdaj čustvo, ne manj opasno za sodnika: sočutje z njo, ki jo je ljubil nekdanj — da, ki jo ljubi še, čutil je to — in se raztegnilo tudi na moža, ki si ga je bila izbrala. Tudi to nevarnost je spoznal takoj. In vprašal se je, ali sme soditi v tej zadevi, ko se mu trga duša v tako stranskih nasprotstvih.

Potem pa je vrgel mahoma vse drome od sebe, češ, ako se odtegne tu dolžnostim poverjene mu naloge in se umakne strahopetno, ni vreden, da je sodnik. Ne, ne, jasno mu je bila začrtana pot, in za-

nitil slišal ni preiskovalnega sodnika, ki je bil stopil v sobo, in je stal zdaj pred njim. Vzdrnil ga je šele njegov nagovor. Tabaret ni opazil rahlega, vznemirjenega drhtenja v glasu, s katerim je dejal Dabiron: »Oprostite, gospod Tabaret, da ste me morali čakati tako dolgo.«

Možiček je vstal, priklonil se prav globoko in odgovoril: »Saj nisem prišel zato, da bi pazil, ali sem sam ali ne.«

Dabiron je stopil parkrat z dolgimi koraki po sobi semtertja in se vsedel nato Tabaretu nasproti. Oprl je komolec na pisalno mizo in se zagledal v akt o zločinu, ki se mu je obetala zdaj, po Tabaretovi pripovedi, tako nepričakovana razrešitev.

»Mnogo sem premišljal o tej reči,« je začel naposled.

»Tudi jaz,« je dejal Tabaret. »Ravno ko ste vi vstopili, sem ugibal, kako se bo neki vedel mladi grof Komaren ob svoji aretaciji. To je sila važno. Morda se raz-

»Mudi se vam pa zelo, dragi moj Tabaret. Ali nimate prav nobenih pomislov?«

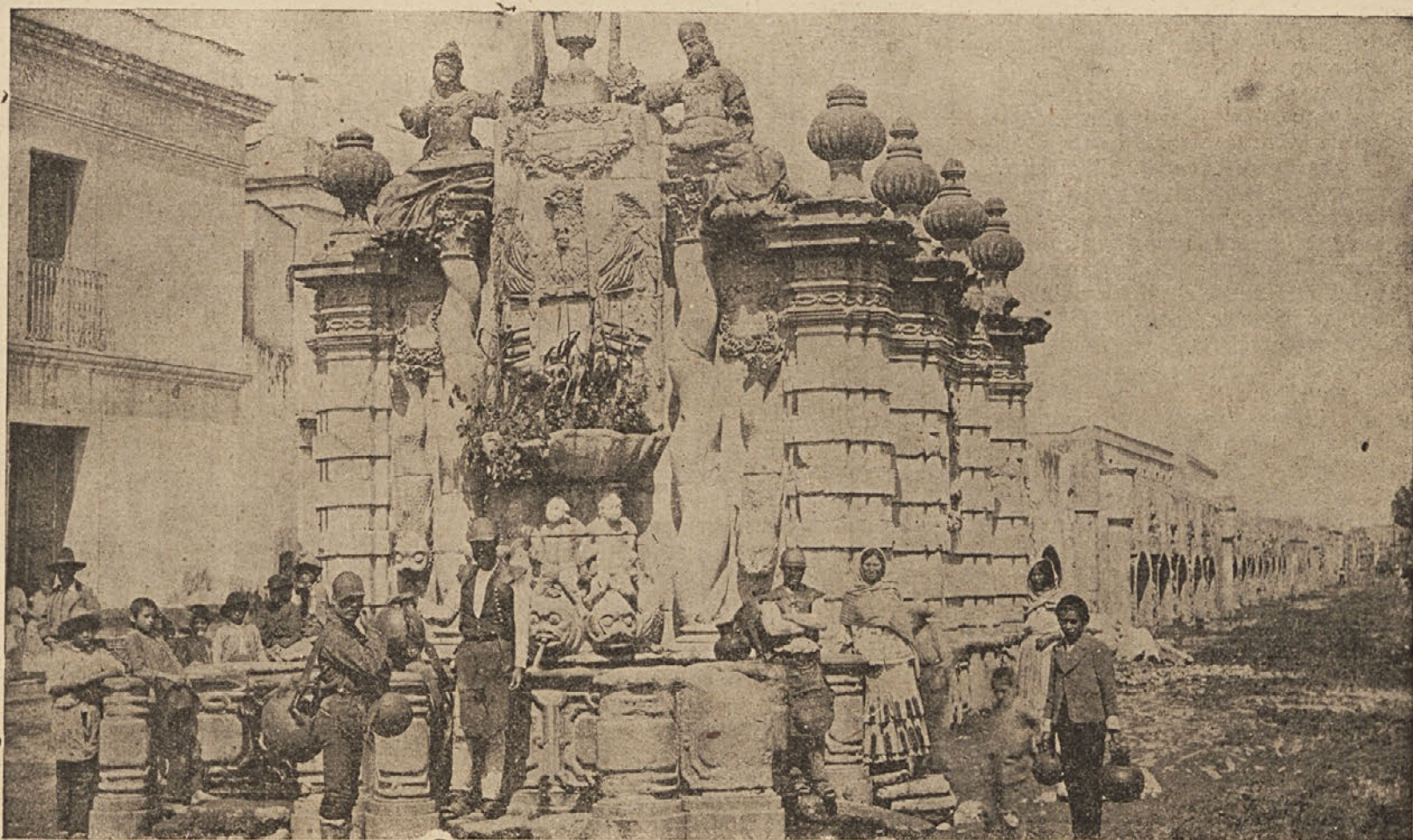
»Mudi? Seveda se mi mudi, zato, ker je on zločinec. Povejte sami, kdo drugi pa bi bil mogel storiti dejanje? Kdo razen njega ima korist od tega, da izgine vdova Serudževa, edina priča, z vsemi svojimi pismi in listinami? On, samo on! Moj prijatelj Noel je ravnal prizanesljivo, kar je bilo tudi čisto prav. Ravno s tem pa je pokazal vikontu nevarnost, in ta se je odločil naglo, pa je ukrenil svoje. In če ga ne primemo energično za vrat, ostane on grof Komaren, moj Noel pa odvetnik Žerdi do svoje smrti.«

»To je vse resnica, ampak...«

Tabaret je pogledal sodnika osuplo, kakor da ga ne more razumeti.

»Kje pa še vidite kako težkočo?«

»Dragi moj, ravnati moramo z največjo previdnostjo. V takšnem slučaju ne sme človek ukreniti ničesar odločilnega, dokler nima gotovosti. Le premislite, kaj

Vodnjak ob starošpanskem katedralnem poslopju v Mehiki.

poved dolžnosti se je glasila tu kakor vedno: Zadoščaj pravici, ne dajoč se voditi ne ljubezni ne sovraštvu, bodisi, da ti je izročiti nevarnega zločinca strogosti zakonov, bodisi, da moraš oprati nedolžnega sramotne sumnje, ki je padla nanj.

Ura je bila tri popoldne, ko je stopil sodnik vendar že enkrat v svojo delavno sobo, meneč, da najde Tabareta spečega. Toda Tabaret ni spal. Vse preveč so ga razburjale reči, ki jih je bil izvedel, in ponos nad tem, da je prišel zločinu na sled. Gotovo je manjkalo še marsikaj do popolnega dokaza, ali on se je tolažil, da izvoha tudi to. Misel, da bi utegnil zločinec uiti svoji kazni in živeti nemara celo še dalje kot veleugleden mož, mu je bila neznošna. O ne, njemu plen ne uide!

Sedmo poglavje.

Očka Izvohovič se je mučil s kombinacijami in načrti, ki jih je zametaval v naslednjem trenutku kot neizvedljive. Zarit je bil v svoje misli tako globoko, da

jezi in začne pretiti, da vrže policijo ven. Mnogo pretkanih zločincev ljubi to sredstvo in izkuša zbuditi z njim dvom nad opravičenostjo sumnje. Morda pa ostane tudi povsem hladan in miren. To bi bilo še najbolj po njegovem značaju, kakor se je razodel v vsej izvršitvi zločina. Le opazujte ga, s kakšno ošabno sigurnostjo bo nastopal. Razume se, da bo hotel takoj pred sodnika, češ, da se pojasni nesporazumljenje.

Možiček je govoril s takšnim prepričanjem in s tolikšno gotovostjo, da se je moral Dabiron nasmehniti. »Tako daleč še nismo,« je dejal.

»Za malo ur pa bomo tako daleč. Mislim si vsaj, da podpišete zjutraj zarana povelje za aretacijo mladega grofa Komarena.«

Sodnik je obrnil obraz v stran, kakor bolnik, ki gleda ranocelnika, kako izklada svoje nože. Toda moral se je pripraviti na nujnost, ki se ji ni bilo mogoče izogniti.

bi bilo, ako se varamo! Justična pomota se ne da popraviti.«

Tabaret ga je poslušal majaje z glavo. Kako se more vdajati sodnik takšnim varljivim pomislekom! Dabiron pa je nadaljeval:

»Saj verujem sam, da je mladi grof tisti, ki ga iščemo. Toda če ne bi bilo tako? Mlademu možu bi se zgodila vsled naše prenašljivosti nepopravljiva krivica. Premislite pozornost, ki jo mora vzbuditi takšen dogodek. In če se lotimo dela nepremišljeno, spravimo v nevarnost svoj lastni dobri glas, dostojanstvo svojega urada in zaupanje ljudstva v pravično sodišče.« Zopet se je zamislil globoko in se zagledal v akte.

»Kaj hočemo,« si je mislil stari Tabaret. »Mož nima poguma. Kjer bi bilo treba delati, govori; ko bi moral podpisati povelje, našteva vse mogoče teoretične pomisleke. Sredi noči tečem k njemu, misleč si, da bo norel od veselja, on pa se prestraši mojega odkritja tako, da

bi mi dal najrajši nagrado iz lastnega žepa, samo da se obrnem in grem, kakor da nisem slišal ničesar, on pa bi mogel spati zopet spanje pravičnega.»

»Navaden poziv bo menda zadoščal za prvo silo,« je dejal Dabiron obotavljaje se.

»Potem je vse izgubljeno,« je izbruhnil Tabaret.

»Kako to?«

»Vi kot strokovnjak bi morali vedeti bolje od mene. Opraviti imamo z zvito in rafinirano prekanjenostjo. Le srečen slučaj nam je pokazal zločinčev sled. In če mu pustimo le malce časa, lahko stavimo deset proti eni, da se nam izmuzne.«

Dabiron ni vedel, kaj bi odgovoril; nemo je zrl pred se. Tabaret pa je nadaljeval pogumneje:

»Naš nasprotnik je očitno mož ne navadne prisotnosti duha in razen tega, kakor se mi vidi, izboren poznavalec kriminalnega prava in kriminalnega sodstva vobče. Zdi se mi, da si je vse že naprej pripravil in premislil. Storil je svoje ukrepe za vse slučaje, kljub vsej neverjetnosti, da bi sploh padla sumnja nanj. Verjemite mi to, gospod sodnik. Kakor hitro ga posvarite s pozivom — smuk! pa nam uide. Z največjo hladnokrvnostjo se odzove vabilu in vam priinese na krožniku neoporekljiv alibi¹. Dokaže vam, da je preživel pustni večer in pustno noč v najodličnejši družbi; večerjal je z grofom temintem, igral z markijem Ongavskim; nato se je razgovarjal s to ali ono grofico ali baronico, ki ga ni pustila niti za hip izpred oči. Z eno besedo, nazadnje se mu lahko poklonimo, odpremo vrata in ga prosimo najponižneje, naj nam oprost, da smo bili tako nesramni. Ne, ne, ravno z nenadnostjo obtožbe mu moramo vzeti duševno ravnotežje. Preden zasluti, mora biti pod ključem, in preden si dobro izmane oči, mora biti že zaslišan. Le tako iztisnemo kaj iz njega. Oh, če bi bil človek samo en dan preiskovalni sodnik!«

»No, kaj bi storili potem?«

»Dobro, pa recimo, da sem preiskovalni sodnik. Nemudoma dam aretirati moža, in preden mine dvajset minut, je

v moji sobi. Ne izprašujem ga po nobenih ovinkih, marveč krenem kar naravnost proti cilju. Porazim ga takoj z vso težo svojega trdnega prepričanja. Pokažem mu, da vem vse, pokažem mu to tako jasno, odločno in nepobitno, da ne vidi nobenega izhoda in se mora vdati. Niti poprašam ga ne, še do besede ga ne pustim. Pravim mu: Kaj ne, alibi imate?

Letna ženska moda leta 1914.

To vam ne pomaga prav nič. Saj poznamo ta maneuver! Nič nam ni treba naštevati onih sto oseb, ki so vas videle tisti večer. Glejte, povem vam, kako ste porabili takrat svoj čas: okrog pol osme ste se odstranili neopaženo. Četrto ure nato ste bili na Senlazarskem kolodvoru. Ob devetih ste izstopili na postaji Riej in se napotili z vso naglico proti Zonseri. Ob četrto na deset ste potrkali na oknico vdove Leruževe. Odprla vam je. Dali ste se ji pogostiti s pijačo in jo poprosili, naj vam napravi kaj za večerjo. Ob poldesetih ste ji porinili med pleča konec rapirja ali triogelno bodalo, prebrskali vse in sežgali listine — že veste, katere mislim. Nato ste poiskali vse dragocenosti, kar ste jih le mogli najti, zavezali jih v prtič, češ zdaj bodo mislili vsi, da je bil

roparski umor, in ste zaklenili vrata za sabo. Prišedši do Sene, ste vrgli svoj zavoj v vodo, šli peš do železniške postaje in se pokazali zopet v svoji družbi, kakor da se ni nič zgodilo. Vse to je bilo vse prav lepo premišljeno in preudarjeno. A delali ste svoj račun brez nekega policista, ki ima dober nos, in brez preiskovalnega sodnika, ki ga vidite tu pred seboj. Storili ste par grdih napak. Tako n. pr. ne bi bili smeli obuti svojih finih čevljev; morali bi bili sleči sive rokavice. In zakaj ste imeli cilindar na glavi in dežnik s seboj? Vidite, priznajte kar brez okolišev, pa boste lahko v ječi mirno pušili še dalje svoje trabuke v jantarjevem ustniku.»

Možiček rdeč od vneme kakor kuhan rak, je stal zdaj zmagovalno pred preiskovalnim sodnikom.

»Vidite,« je zaključil, »tako bi govoril jaz s tem človekom. In če ni od samega kamna in železa, se mora zrušiti in priznati.«

»Pa če ne prizna? Kaj potem, gospod Tabaret?«

Tabaret je pogledal osuplo preiskovalnega sodnika. »Kaj potem? No, potem bi se že videlo, potem bi se drugače... A to ni mogoče; pravim vam, da prizna!«

Dabiron je molčal. Nato je vzel pero in napisal naglo par vrstic.

»Vdam se,« je dejal. »Torej, mladi grof Komaren bo jutri na vse zgodaj aretiran. Toda prej je treba opraviti še par poizvedb in formalnosti, ki zahtevajo nekaj časa. Zaslišati moram njegovega očeta in vašega prijatelja, odvetnika Nola Žerdija. Predvsem pa moram imeti pisma.«

Tabaret je mrdrnil zlovoljno z obrazom; očitno je bil v hudi zadregi.

»Pisma... Ali brez pisem ne gre?«

»Ne razumem vas.«

»Vidite, potem vendar izve Noel, da sem jaz spravil sodišče na pravo sled. In to bi mi bilo jako neprijetno. Glejte, saj vendar nočem, da bi vedeli moji znanci, kako opravljam posel tajnega agenta. Predsodki, porečete. Gotovo! Oni pa smatrajo takšno opravilo za nečastno, in nihče mi ne bi segel več v roko.«

»Ako vam je to neprijetno, ne izve gospod Žerdi ničesar. Lagal ne bom, a vzdržim ga v veri, da sem našel pri vdovi

oooooooooooooooo

Pridobivajte novih naročnikov!

oooooooooooooooo

Zavod za pranje in likanje

Hartmann & Co.

Lastnik Josip Hallegger

Trst, Via Zonta št. 8.

Telefon št. 765.

Zastonj

dobi 2 1/2 metra modernega blaga za bluze ali za robce za otroke 21

5 kg pošt. zabojček žitne kave za 4 K 50 vin. ali 4 kg žitne in 1 kg fine figove kave za 4 K 70 vinarjev.

Vse pošilja tudi z 2 1/2 m blaga vred franko po povzetju

Prva Severomor. Prazarna žitne kave v Postfelmovu.

(Severno Moravsko).

Podpirajte podjetje v obmejnih krajih.

Fotografični ateller

VIKTOR

v Ljubljani, Bethovnova ulica 7, poleg „Kranjske hranilnice“ 238

se priporoča za izvršitev modernih portretov.

POZOR!

80000

parov čevljev 4 pari čevljev za le

K 9.—

Zaradi plačilnih težkoč mi je naročilo več velikih tovarov, da poprodam velik del čevljev globoko pod izdelovalno ceno. Prodam torej zaradi tega vsakomur 2 para moških in 2 para ženskih čevljev, z zbitimi podplati rujavu usnje ali črno, jako elegantna najnovejša fasona velikost lt Nr. cm. Vsi 4 pari stanejo le K 9.—. Razpošiljatev po povzetju. I. Gelb, Novi Sandec 88. (Avstr.)

Zamena dopustna, tudi denar nazaj.

Številke, ki jih ima vsak naročnik „Slovenskega Ilustrovanega Tednika“ na ovojju poleg naslova, so za nas velike važnosti. Zato prosimo, da vsak, kdor hoče karkoli od upravnistva, navede vedno svojo številko. Posebno velja to glede vplačevanja naročnine, reklamacij in spremembe naslova. Z navedbo številke se nam oledkoči poslovanje in naročniku se lahko takoj in po želji ustrezne.

Tvrđka J. BAN

izdelovalnica vozov

Ljubljana, Wolfova ulica 12

ima naprodaj moderno elegantno kočijo z dvema garniturama koles (ena z gumi) in nove konjske oprave; avto in motorno kolo s sedežem ter jako fin lovski voz break in različne druge vozove.

Sprejema vsakovrstna lakirarska in sedlarska vozna in avtomobilna dela po primernih cenah.

280

!! Za birmo !!

Priporoča se tvrdka

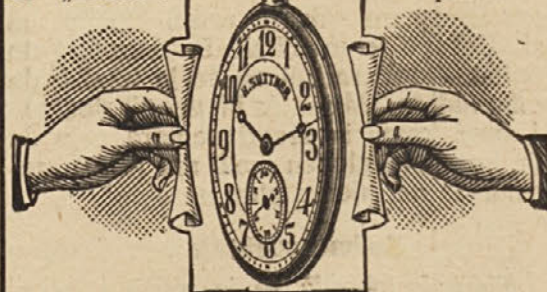
H. SUTTNER

Ljubljana 5, Mestni trg 25.

Nizke cene, solidna in dobra postrežba.

Glavno zastopstvo tovarne ur „Zenith“.

Ceniki zastonj in poštne prosti.

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Lerudževi listine, ki so mi dale povod, da ga zaslišim.»

Stari Tabaret je obsul sodnika z zahvalami. Naposled je dejal: »Ako vam je prav, bi hotel biti navzoč pri aretaciji in pri preiskavi v vikontovem stanovanju.«

»Saj sem vas hotel že prositi, gospod Tabaret!«

Luč svetilke je jela bledeti v jutranjem svitu, ki je silil v sobo. Slišalo se je drdranje voz; Pariz se je dramil iz spanja.

»Čas je zlato, ne smemo ga tratiti,« je rekel Dabiron. »Najprej moram govoriti z državnim pravdnikom, potem pa pojdem v justično palačo; ob osmih bom tam. Drago bi mi bilo, ako mi ostanete pri roki, gospod Tabaret.«

Možiček se je priklonil vstrežljivo. Kar vstopi Dabironov sluga.

(Dalje prihodnjič)

Humorist je dobrotnik človeštva, zlasti v današnjih težkih in čemernih časih. Redek je že postal iskren smeh. A človek potrebuje veselja in smeja, kakor luči in zraka. Tega nam daje humorist s svojim duhovitim šaljivim, zafrkljivim in karikiranim pripovedovanjem. Tak humorist je naš Rado Murnik, ki je izdal v 1. zvezku »Knjižnice Slov. Ilustr. Tednika« svoje vele-zabavne Louske bajke in povesti. Vzemite in berite! Smejali se boste od srca.

Književnost.

Knjige Slovenske Matice. Podlimbarski: Gospodin Franjo. Roman. 504 str. Čitali smo, da je odbor

Slov. Matice avtorju tega romana poleg običajnega honorarja priznal še častno nagrado. Če kdaj, v tem slučaju je bila častna nagrada pošteno zaslužena. Minilo je že dokaj let, odkar smo čitali z večjim užitkom kakšno slovensko leposlovno delo, kakor smo tega, ki je izšlo brez klikarskega bobna in vpitja, zato pa z notranjimi kvaliteta, ki ohranijo romanu vrednost, da preživi vse tiste napihnjene senzacije, podobne krasnim milskim mehurjem brez jedra in koristi. »Gospodin Franjo« ima vse lastnosti tistih redkih del v naši književnosti, ki postanejo ljubljena in popularna v vseh inteligentnih slojih slovenskega naroda, a bodo morda s spoštovanjem in navdušenjem sprejeta tudi med našimi južnimi brati. Milje romana je za naše slovstvo povsem nov in večina značajev v njem res originalna, doslej neznana. Roman ima široko ozadje in nikjer izraženo, a iz vsega dejanja in duha izvirajočo tendenčnost, ki je bridke aktualnosti. Morda je glavni junak nekoliko premalo aktiven in inicijativen, morda je glavna junakinja preveč idealizirana, nekateri prizori so s trpko ironijo izkarikirani in neverjetni, morda je pripovedovanje Podlimbarskega včasih malo temperamentno ter mestoma preširoko: vzlic vsemu je ta roman izvrstno delo pesnika, ki čuti moderno, socialno in čisto jugoslovansko in ki je pesnil iz moškega prepričanja po lastnih doživljajih z resničnimi ljudmi. Jezik je bogat, živ in lep, pripovedovanje ljubeznivo in tekoče kakor bujna reka, značaji so naslikani plastično in vseskozi zanimivo, opisi narave, zlasti gozda, so razkošno bujni. Podlimbarski je stopil s tem romanom v vrsto naših najboljših pisateljev, in mi se le veselimo, da je podala Slov. Matica svojim članom z »Gospodinom Franjem« remek-delo, ki je v največjo čast društvu in naši literaturi.

V. Žun: »Dohodnina«, Str. 112. Stane K 1.60. Knjigo je sestavil strokovnjak Valentin Žun, tajnik v c. kr. finančnem ministrstvu, ki je že znan večšak v davčnih zadevah. Knjiga ima poleg poljudnega stvarnega in temeljitega pouka o novi osebno-davčni noveli tudi mnogo praktičnih vzorcev, ki olajšujejo pravilno napoved in bo vsakdo lahko veljavil vse postavne odtegljaje. Zlasti določbe o samskem davku in pa o vpogledu v knjige najdejo gotovo zanimanje v najširših krogih.

Največja razpošiljalnica zlatnine in srebrnine, ur, verižic, prstanov, uhanov itd na slovanskem jugu je H. Suttner v Ljubljani 5. Zahtevajte cenik, ki ga dobite zastoj in poštnine prosto!

Ni skoro S'ovenca, ki bi ne poznal stare domače trdkke F. Čuden v Ljubljani. Le pri njej se kupi zanesljivo idoče ure, fine uhanne, prstane itd. po zmernih cenah.

Čevlji vseh vrst in za vsakogar, izborne kvalitete, se dobijo pri Fr. Szantnerju, Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 4. Več pove inserat.

Ali ste že poskusili naročiti pri meni vzorce in cenike raznovrstnega blaga? Če še niste, naročite takoj! Pošljem Vam brezplačno. Uverili se bode, da razpolagam s prvovrstnim blagom, trpežnim in cenim, kakor ga nikjer ne dobite pri tujih razpošiljalnicah. Posebno za birmo otrok bode, da rabili lepo in dobro blago; za botre in botre imam pa izvrstne stvari. Moj naslov: Prva slovenska spodnještajerska razpošiljalna trgovina I. N. Šoštarč, Maribor, Gosposka ulica šte. 5.

Kupujte pri trdkkah, ki oglašajo v »Slovenskem Ilustrovanem Tedniku«.

Prečitajte mojo notico v uredniškem delu in pišite po vzorce!

Z odličnim spoštovanjem

I. N. Šoštarč, trgovina.

Maribor, Gosposka ulica 5.

234

== Obnovite naročnino takoj! ==

NESTLÉ-JEVA
moka za otroke

Popolna hrana za dojenčka, otroke in bolnike na bolnišnici.

Vsebuje pravo planinsko mleko. Škatlja K 1.80 v vsaki lekarni in drogeriji.

Poizkušnje Nestléjeve moke za otroke se dobivajo popolnoma zastoj pri Henri Nestlé, Dunaj I., Biberstrasse 82.

Manufakturna trgovina

J. GROBELNIK

152

prej Franc Souvan sin

: **LJUBLJANA** :

Mestni trg 22
nasproti lekarne.

Posebno bogata zaloga

sukna za moška
oblačila!!

Najboljši nakupni vir
modernih blagov
za ženske obleke
iz svile, volne, delena itd.

Vedno zadnje novosti
== rut in šerp. ==

Bogata zaloga
vsakovrstnih preprog, zaves in garnitur. Izkušeno dobri šifoni, platni kotenine in drugo belo blago.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

THE VERA

American Shoe

za gospode in dame
so že došli iz

Amerike.

Moderni, priležni, elegantni, ceni, trpežni.

Edina prodaja
v trgovini s čevlji

Fran Szantner

v Ljubljani

Šelenburgova ul. 4.

Made by
Rice & Hutchins
Boston, Mass. U.S.A.

Trade-mark registered.

S svilo vezena bluza samo K 1.95

246

Čudo industrije v vezenju.
Jako fino modno blago z bogatim svilenim vezenjem. — Kompletno za eno blužo le K 1.95.

Krasno in lepo! Zadnja novost!
Nekaj sto tucatov teh krasnih lepih s svilo vezenih bluz in v ljubkih lepih barvah, kakor beli, krem, roza, svetlomodri, srednje modri, modni lila, rdeči, zeleni, drap, temnomodri, fraise, rujavo, črno, sploh v vsaki obstoječi barvi, smo nakupili pri neki švicarski opušeni tvornici za vezenje in ker smo nakupili te krasne bluze na debelo v veliki množini, jih moremo prodajati po tej čudovito nizki ceni. — Te bluze so vredne trikrat tega denarja. — Če vzame kdo najmanj tri komade, tudi po želji v različnih barvah, velja kos samo K 1.95. Če kdo vzame 6 komadov, jih dobi za le K 11.— In se mu priloži povrh naprsnik iz čipk ali čipkast ovratnik gratis.

Edina prodaja po povzetju pri:

M. SWOBODA, Dunaj,
III/2 Hiefigasse 13/280.

Trgovina z usnjem na debelo in drobno

K. A. Kregar,
Ljubljana, Sv. Petra c. 21-23.
Telefon 96. 237

Krste

(Rakve)

lesene in kovinaste, okraski za krste, pregrinjala za mrtvaške odre, blazine, čipke, črevlje, oblačila, kakor tudi vse druge pogrebne potreščine so najceneje pri Fr. Margolius, Beljak (Koroško). Iščem solidne zastopnike. 33

Karlovi vari.

Več lepih parternih sob za letovišcarje z vso oskrbo se odda v najem pri gospe L. Leopold, „Haus Sterneck“, Dr. Carrostrasse. 276

+ BR. HLAVKA +

izdelovalec kirurg. instrumentov in bandažist
Ljubljana, Prešernova ulica števil. 5

priporoča svojo veliko zalogo kirurških instrumentov, gumičevih blaga in ortopedičnih aparatov, obvezil za zdravniško, bolniško postrežbo, kilnih pasov, nogavice za krotice (krčne žile), sedalnih blazin, vrečic za led, prašilnikov za karbol, aparatov za inhalacije s paro in mrzlo.

Vsakovrsne brizgalke in aparati za samoklistiranje.

Vse bandaže se izdelujejo po odredbah gospodov zdravnikov. 239

Starejši instrumenti se razkužujejo.

Popravila se izvršujejo najbolje in najceneje.

Prva severočeska papirna industrija, zaloga poštnih kart itd.

Zastopnik za alpske dežele: Frati Klug, Studenec pri Mariboru.

Album poštnih kart, 200 kosov, jako lepih sortiranih, kakor imendanskih, cvetnih, pesmi, pokrajinskih, umetniških itd. samo 10 K. — Knjižice za kupovalce na knjige, s trdo vezavo, najboljši papir 100 kosov s 16 listi K 6, 100 kosov s 24 listi K 7, 100 kosov s 36 listi K 8, 100 kosov s 48 listi K 9, 100 kosov s 56 listi K 10, z natiskom firme 3 K dražje za 100 kosov. — Posebna naročila na razglednice mest po vposlani predlogi za 1000 kosov K 30 v najfinjši izvedbi. — Trgovske, pisarniške tiskovine z natiskom firme: 1000 kuvert la K 6, 1000 pisemskih papirjev (kvart), gladek K 10, 1000 računov (oktav) K 10, 1000 računov (kvart) K 15.

Predmeti za reklamno doklado: Podobe v polah, in sicer 1000 pol K 4, z reklamnim besedilom K 6. Pošilja se franco postaja, zavojnina zastoj po povzetju. — Priznalna pisma, ki prihajajo vsak dan, in obnovna naročila dokazujejo, da so cenjeni naročniki zadovoljni z našim blagom. 235

Hiša na prodaj.

V So kanu pri Gorici na glavnem trgu in najlepši legi je na prodaj hiša z velikim številom sob in gospodarskih prostorov pokojnega Antona Mozetiča z renomirano gostilno s prostornim vrtom in vinogradom zraven. — Kdor želi to priložnost porabiti v svojo srečo naj se blagovoli oglasiti pri posestniku Ivanu Oblokarju v Solkanu. 267

Nadležne dlake

na obrazu in po rokah odstrani v 5 minutah

Dr. A. Rixov odstranjevalec dlak, popolnoma neškodljiv, zasnovan uspeh, ena pušica K 4.— zadošča. Razpošilja strogo diskretno Kos Dr. A. Rix, Laboratorium, Dunaj IX., Berggasse 17/0. — Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jellenu“, parfimerija A. Kane in drogerija „Adria“. 159

Za krošnarje, kramarje, preprodajalce in za vsako hišo. — Pri stiskanju lahko poškodovano 138

toiletno milo

pošljem vsakomur

5 kg za 6.50 K.

(50 do 62 kosov) dišave: vrtnice, mandeljni, vijolice, glicerini, mošus, lilijino mleko, zelišča itd. Najfinjši parfumi v vseh dišavah steklenica 2 K. Razpošilja po povzetju največja parfumerij-rapoziljalnica Fran Human, Dunaj II, Aloisgasse 3/35.

Vsak

otrok
že vé,

da se dobe najfinjši, najtrpežnejši in najcenejši čevlji edino le pri

**Viktoriji
Strniša,**

Ljubljana
Jurčičev trg.

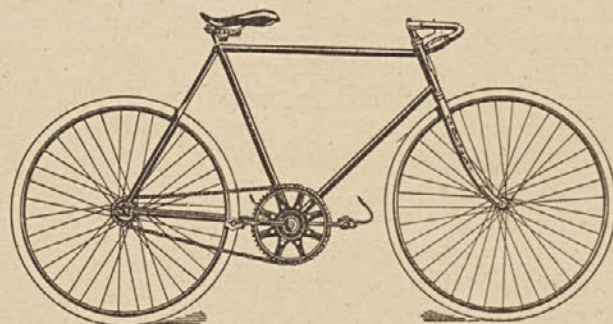
Za dame že
od K 8 naprej

Za gospode že
od K 10 naprej

Otroški že
od K 3 naprej

Gg. učiteljem, učiteljicam in c. kr. uradnikom 15% popusta. 98

Najboljša!

Prvovrstna!

Puch vozna kolesa! Dobe se samo pri tvrdki **Ign. Vok**

tovarniška zaloga šivalnih strojev in koles 227

Ljubljana, Sodna ulica števil. 7.

Pred rabo.

Po rabi.

Tako čudovito spremembo povzročijo

Kola-tablete
(„KOLA-DULC“)

najboljša naravna hrana za možgane in živce.

Razpoloženje, mišljenje, delovanje, kakor tudi vsak gibljaj našega telesa je odvisen od možganov. Utrujenost, potrtost, onemoglost, slabost živcev, kakor tudi splošna slabost telesa, so znamenja nedostajanja življenske sile. Hočete-li se trajno čutili živahne, z jasno glavo in dobrim spominom, hočete-li delo in vse napore smatrati za zabavo, uživajte Kola-tablete (Kola-Dulc). Te so naravna hrana za živce in možgane, ki pomlajajo in boljšajo kri, dá tako zopet moč in življenje, ter vpliva na celo telo blagodejno. Kola-tablete (Kola-Dulc)

povzročajo veselje do življenja in moč k delavnosti,

povzročajo tudi, da se človek čuti mladega in delavnega, kar prinaša uspeh in srečo. — Če uživata nekaj časa vsak dan Kola-tablete (Kola-Dulc), postanejo Vaši živci močnejši, vsakršna slabost izgine, in vsled močnega učinka se boste čutili krepke. „Kola“

priporočajo zdravniki celega sveta in ga rabijo v bolnicah, kakor tudi v zavodih za zdravljenje živcev.

Zahtevajte Kola-tablete (Kola-Dulc) zastoj! Zdaj Vam

ponujam ugodno priliko za ojačenje živcev. Ne odlašajte in pišite mi dopisnico s svojim natančnim naslovom, na kar Vam pošljem količino Kola-tablet (Kola-Dulc) zastoj in poštnine prosto, ki je dovolj velika, torej zadošča, da Vam stori dobro in da se morete sami prepričati o njega čudotvorni moči. — Če Vam ugaja, lahko naročite potem več. Pišite pa takoj, predno pozabite.

Razpošiljalna:

Heiligen Geist-Apotheke, Budapest VI., Abt. 427.

SANATORIUM EMONA
 ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI.
 PORODNIŠNICA.
 LJUBLJANA, KOMENSKEGA ULICA 4
 ŠEFDOKTOR: PRIMARIJ DR. FR. DERGANČ

Jakob Zalaznik
 pekarija, slaščičarna in
 kavarna
Stari trg št. 21
 se priporoča sl. občinstvu posebno z dežel
na zajutr.
 Filijalke: 256
 Mestni trg št. 12
 Kolodvorska ulica št. 6.

Pomladne novosti
 v izgotovljenih oblekah
 priporoča tvrdka
Maček & Ko.
 Franca Jožefa cesta št. 3.
 Sprejemajo se naročila po meri,
 ter se izvrše točno in solidno.
 Založniki c. kr. priv. juž. železnice.
 Solidna postrežba. Najnižje cene.

„SLAVIJA“
 vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
 Rezervni fond K 65.000.000.—.
 Izplačane odškodnine in kapitalije K 129.965.304.25.
 Dividend se je doslej izplačalo nad K 3.000.000.—.
 Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
 z vseskozi slov. narodno upravo. 62
 Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraz-
 novrstnejših kombinacijah, pod tako ugodnimi pogoji,
 kakor nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno
 zavarovanje na doživetja in smrt z manjšajočimi se
 vplačili.
 Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim ško-
 dam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in naj-
 kulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje. —
 Zavaruje tudi proti vlomu.
 Vsa pojasnila daje: Generalni zastop vzajemne
 zavarovalne banke „Slavije“ v Ljubljani.

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam,
 da bodem letos o priliki 25 letnice obstoja
 moje tvrdke prodajal
birmanska darila
 kakor: ure, verižice, obeske,
 prstane, uhane itd. po znatno
 nižjih cenah. Edina zaloga
 najboljših ur z lastno znamko
 „Tup“. — Lastna delavnica z
 električnim obratom za popra-
 vila in nova dela. 262
Lud. Černe, juvelir in trgovec
 Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Knez Auerspergov
 radioaktivno ter-
 malno kopališče **Toplice na Kranjskem**
 postaja dolenske železnice Straža - Toplice. Akra-
 therme 38° C, nad 30.000 hektolitrov radioaktivne
 termalne vode vsak dan; veliki basini, posamezne
 kopeli, močvirne kopeli, elektroterapija, masaža,
 komfortabno opremljene sobe, izvrstna restavracija.
 — Indikacije: protin, skrnina, nevralgija (ishias),
 nevtrastenija, histerija, ženske bolezni itd. — Pro-
 spekte dobavlja kopališko ravnateljstvo. Sezija od
 1. maja do 1. oktobra. 235

Cenike, brošure,
 knjige itd.
 natisne elegantno in
 okusno ter najceneje
Učiteljska tiskarna
 v Ljubljani.

Zelo ugodna prilika za
trgovce! 252

Radi preselitve se odda na No-
 tranjskem sredi večjega trga, tik
 cerkve, na najlepšem prostoru
 enonadstropna hiša s t. k. v. na-
 jem. V hiši se nahaja trgovina z
 mešanim blagom, trafika in kolki,
 pekarija, pivo in žganjeto in
 izdelovalnica sodavice in pokalic.
 Žraven hiše je lep, velik vrt s
 kegljiščem, hlevom, skladiščem
 in ledenico. Na željo g. reflek-
 tantov se tudi celo posvetilo pod
 ugodnimi pogoji proda. Vprašanja
 sprejema upravništvo tega lista.

Automatiški lovilc
 za velike množice.
 Telefon 23.446. 260

Za podgane K 4.—, za miši
 K 2.40 lovenje brez nadzor-
 stva do 50 živali v eni noči.
 Ne vpliva vreme nanje in se
 nastavlja sami. Past za šurke,
 edina svoje vrste, vjame v eni
 noči tisoče šurkov in grilov, po
 K 2.40. To najboljšo iznajdbo
 razposilja po povzetju Fr. Ha-
 mann, Dunaj 11., Aloisgasse 3/29.
 Mnogo priznanih pisem. Sva-
 rimo pred manj vrednimi po-
 naredbami. V rabi so tudi po
 c. kr. voj. nalagalnih skladišč.

Kupujte pri tvrdkah, ki oglašajo v „Slov. Ilustrovanem Tedniku“
 in sklicujte se pri nakupovanju na „Slov. Ilustrovani Tednik“.

Velikanska zaloga klobu-
 kov, slamnikov in čepic.

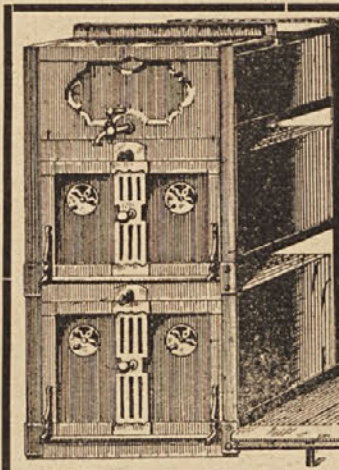
I. SOKLIČ,
 Ljubljana, Pod Trančo.

L. Popper čevlji

za gospode in gospe so nogam
 najbolj priležni, lični in najboljše
 kakovosti. Naprodaj samo pri

Juliji Štor, Ljubljana
 Prešernova ulica št. 5.

Goysserski čevlji za turiste, higijenični
 čevlji za otroke in Lawn-tenis-čevlji.
 228 12.50 K cena 16.50 K.

Pozor stavbeniki! Pozor občinstvo!

Izgotovljene štedilnike

solidno domače delo, prodaja po jako
 nizkih cenah 254

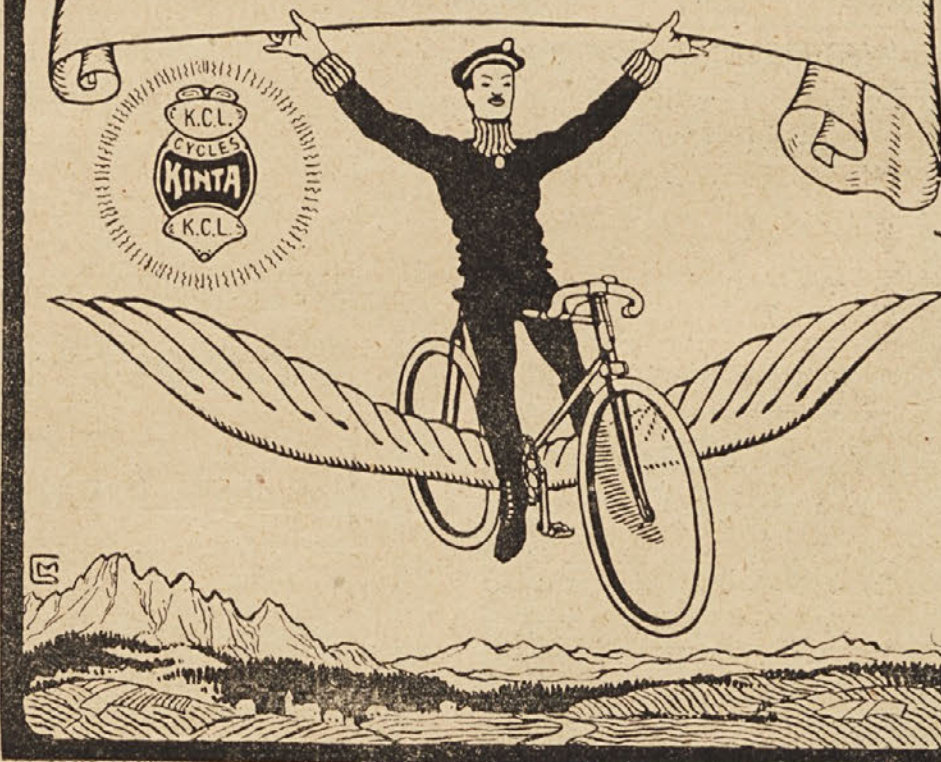
Rudolf Geyer, ključarski mojster, Ljub-
 ljana, Cesta na Rudolfovo železnico 10.

priporoča tudi vsa v stroko spadajoča
 dela, vrtna, stopniščne in balkonske
 ograje, rastlinjake itd., ter vsa popravila.

Poznavalci koles kupujejo edino le „Kinta“ kolesa, ker
 so le ta v priznani najboljše in največje tovarnah
 Avstrije po naših strokovnjaških navodilih za tukajšnje
 cestne razmere izgotovljena. — Predno ste kupili kolo,
 oglejte si našo veliko zalogo ali zahtevajte prvi in naj-
 večji slovenski ilustrovani cenik domače tvrdke.

K. Čamernik & Comp.

specijalna trgovina s kolesi, motorji, automobili in
 posameznimi deli, mehanična delavnica in garaža
 Ljubljana, samo Dunajska cesta št. 9—12.

Fotografske aparate

in vse v to stroko spadajoče potrebščine ima v zalogi
fotomanufaktura in drogerija **ADRIJA** oblastv. konces. prodaja strupov
v Ljubljani, Šelenburgova ulica 5.
Temnica na razpolago. — Zunanja naročila z obratno pošto. — Zahtevajte cenike. 233

Velika zaloga
špecerijskega blaga
špirita, žganja,
moke, otrobov
in
koruze.

Franc Babič
Ljubljana, Dolenjska c. 2 in 4.

Na drobno
in na debelo.

Umetna knjigoveznica Ivan Jakopič

Ljubljana, Frančevo nabrežje 13

se priporoča za izdelovanje vsakovrstnih knjigoveških del. Izvirne platnice za vsakovrstne slovenske knjige. Vezanje knjig za bralna društva, čitalnice in knjižnice izgotavlja vedno po nizkih cenah.

Originalne platnice za liste: „Slovani“, „Lovec“, „Zgodbe sv. pisma“, „Čebelar“, „Dom in Svet“, „Slovenski Ilustrovani Tednik“ itd. itd. ima vedno v zalogi.

Postrežba točna. Delo solidno. 136

GORČEVA

KOLESA PRIZNANO NAJ-
BOLJŠA SEDANJOSTI X

A. GOREC

LJUBLJANA MARIJE TERE-
ZIJE CESTA 51.14 NOVI SVET
NASPROTI KOLIZEJA ZAH-
TEVAJTE PRVI SLOV. CENIK
BREZPLAČNO

Za kratek čas.

Vzdih. Pesnik. V šestih dneh je ustvaril Bog ves svet, meni pa je treba šest dni za kratko pesmico!

Vsaj to! »Ljubi Bog, nikake sreče nimam v ljubezni! Če bi bila vsaj nesrečno omožena!«

Iz debate obč. proračuna. Obč. svetovalec: Gospoda, štediti moram in še enkrat pravim, štediti, pa naj velja kar hoče!

Pazi! Pazi, da stvari, ki jo dobiš zastoni, ne plačaš predrago!

Frak ali —? Žid (prijatelju katoliku): Dragi prijatelj, jutri se dam krstiti. Kaj pa je treba za to priliko obleči? Frak ali —?

Katolik: Hm, navadno gre človek h krstu v plencah.

Informacija. Brzjavka na informacno trgovsko pisarno: »Kako stoji firma J. T.?«

Odgovor pisarne: »Sploh ne stoji več, nego že sedi.«

Previdna kapitalistka. »Ljubezenske izjave v pomlad so zame preveč riskantne. 50% priseg je treba odbiti a conto letne dobi!«

Singer

šivalni stroji
so
neprekosljivi
v trajnosti in
vsestranski
uporabi.

Singer

šivalne stroje
cobite samo
v naših pro-
dajalnah z
„S“
izveškom.

SINGER Ko.

dein. družba šivalnih strojev

Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 4.
Novo mesto, Glavni trg šte. 45.

Kranj, Glavni trg šte. 119.

Kočevje, Glavni trg šte. 79.

Domačini, zahtevajte izdelke domače industrije!

Čevlji **PETER KOZINA & Co.** v Tržiču
(Gorenjsko)

so moderne oblike
in priznane najso-
lidnejše izvršbe!!

Zaloga na drobno in debelo:

v Ljubljani,
na Bregu št. 20.

Cene za gospode	K	14.—	17.—	20.—
„ „ dame	„	12.—	15.—	18.—
„ „ dečke 36/39	„	10.—	12.—	
„ „ otroke	Št.	22-25	26-28	29-31
	K	5.—	6.—	7.—

Izredno ploska remontoarka duble zlata kavalirska ura

7 kron.

Izdelana je tako, da se težko loči od prave zlate ure. Jako lep, z roko rezljan plašč na pero, v nežnih barvah, kovinast številčnik z arabskimi številkami in sekundnim kazalcem. Točno uravnana in jamčeno točno idoča pravo švicarsko kolesje. Izviren poroštven list za 3 leta. Cena 7 kron (porto 70 vin.). Brez carine proti povzetju razpošilja tvornica ur

Jakob König, Dunaj, III. 373, Löwengasse 37 A.

Steklenice vseh vrst se sprej-
mejo v polnitev in proti ra-
čunu. Tudi kupijo se vse vr-
ste steklenic.

Kdor ne verjame, naj poskusi,
da je novi „Osetov Silva vrelec“ pri Tolsto-
vrški slatini pošta Guštanj res izvrstna zdra-
vilna in osvežujoča namizna kislavoda, ki
močno mozira in ostane čista in dobra.
Konkurira se lahko z vsemi slovečimi vodami. Poskusite, zahtevajte in naročite takoj.

Edino domače podjetje te vrste.
Svoji k svojim!

Posojilnica v Mariboru

v lastni hiši „Narodni dom“

obrestuje hranilne vloge po $4\frac{1}{2}\%$ oziroma $4\frac{3}{4}\%$
brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za svoje vložnike.

Posojuje na zemljišča in na osebni kredit.

Za nakazilo denarja so brezplačno na razpolago položnice avstr.
in ogrske poštne hranilnice. 163

Rezervni zaklad kron 358.794.75, lastno premoženje zadruga kron 557.439.47.
Triinideseto upravno leto. Največji slovenski denarni zavod na severni narodni meji.

Vedeževalske karte

riševe Lenormand, Pariz, največje vedeževalke sveta, s skrivnostnim ključem za razrešitev vsakega vprašanja. Vseh 36 kart v etuiju le K 130 (tudi v pisemskih znamkah). Mih. Horowitz, Krakovo, Dita 61/E. 247

150.000 ur!

Vsled balkanske vojne sem primoran prodati 150.000 komadov imitiranih srebrnih ur. Anker-rem. kolesje teče na rubinih. Te ure so bile določene za Turčijo z imitirano zlato verižico, komad po slepi ceni K 3, dva komada K 5-80, 5 komadov K 14, 10 komadov K 27. Nihče naj torej ne zamudi prilike, da si nabavi te ure, ki se oddajajo v resnici napol zastoj. Naročite takoj, ker bo zaloga v najkrajšem času razprodana. 3 leta jamstvo. Razpošilja po povzetju 100

Centralaur Podgorze

Postfach 10/130 (Avstr.)

Joghurt sir

za slabokrvne in bolehaajoče za želodcem.

Kos le 10 vinarjev.

Prima zlatorumeni kvargljji št. 4.

Poštni zabojček (ca 5 kg a 8-60 K).

Kdor kupi 10 zabojčkov, 1 zabojček zastoj (tudi ob prejemanju posamič v t. l.) Po povzetju od tukaj.

Različni delikatesni siri.

Jako fino čajno maslo, sveža jajca. — Cenik brezplačno.

Mlekarska razstava v Komotavi leta 1913.

Najvišje odlikovanje.

Si ovo maslo 6 dni staro, 1 tekmovalno nagrado; sirovo maslo 2 m staro, 1 tekmovalno nagrado; mehki sir, 2. nagrado. Molkereigenossenschaft Oberbaumgarten.

Edina primorska tovarna dvokoles "Tribuna"

Gorica, Tržaška ulica št. 26.

Zaloga dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrirajonov itd.

F. BATJEL, Gorica, Stolna ul. št. 2-4.

Prodaja na obroke. Ceniki franko.

A. ZANKL sinovi

tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja v Ljubljani 85

priporočajo
oljnate barve, fasadne barve za hiše, kranjski firnež, karbolinej za les, karbolinej za drevesa, mavec (gips) za podobarje in stavbe, čopiči za vsako obrt, kakor tudi vseh vrst mazila in olja za stroje
Zahtevajte cenike.

Nikdo naj ne zamudi

platneno, pavalno in volneno blago naravnost od izdelovalca naročiti.

Največja izbira

modnega ripsa z židanimi efekti, platnenega in pavalnega posteljnega čajga, modernega čefirja za obleko in srajce, blaga za bluže, plavega druka, inletha, blaga za damske in moške obleke, brisač itd.

Vzorci zastoj in franko

razpošilja tvrdka 250

JAR. MAREK, tkalnica št. 56

Bistrei pri Novem mestu ob Metavi, Češko.

Zlasti bodete presenečeni, ako si 40 metrov sortiranih ostankov za 20 kron franko naročite. Ila vrste 40 metrov za 25 kron. Od ostankov se ne pošiljajo vzorci.

Mazilo za lase

varstv. znamka Netopir
napravi g. Ana Križaj
v Spodnji Šiški št. 222
pri Ljubljani. Dobi se v
Kolodvorski ul. št. 200 ali
pa v trafiki pri cerkvi.
V treh tednih zrastejo naj-
lepši lasje. Stekl. po 2 K
in po 3K. Pošilja se tudi
po pošti. Izborno sred-
stvo za rast las.

Za gotovost se jamči.

Zadostuje samo ena
steklenica. 2

Spričevala na razpolago.

Prodaj

bencinmotor

12 konjskih sil, ter žago
in mlin s tremi kamni in
dva cirkularja, vse sto-
ječe, kakor je, ali pa da
se cela naprava ven vz-
ame. Zelo malo rabljeno.
Obrniti se je na Franja
Lenarčiča, Novavas pri
Rakcu. 229

Proda se 271

nova hiša

z vrtom in vsemi gospo-
darsk. poslopji ob glavni
cesti v Domžalah, od-
daljena 5 minut od kolo-
dvora, pripravna za kako
obrt ali za privatno upo-
rabo. Več se poizve pri
h št. 40 v Domžalah.

Vsak je zadovoljen

kdor kupi kolo pri domači tvrdki

A. Gorec, Ljubljana**in vsak bo priporočal**

pri svojih prijateljih in znancih

Gorčeva kolesa

odkrito in najtopleje

!! Botri in botrice !!

Oglejte si pri nakupu tvrdko

DANIEL ZUPANC

JUBLJANA, Sv. Petra c. 8

nasproti hotela Lloyd.

Trgovina z dragulji, zlatino,
srebrnino in urami.

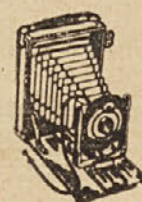
Popravila se izvršujejo v
lastni delavnici točno in
najceneje.

Lastna izdelovalnica poročnih pr-
stanov v vseh oblikah. 261

500 kron

Vam plačam, če ne odstrani
moj uničevalac korenin
Ria balzam Vaših kurjih
očes, bradavic, otiščancev
v treh dneh brez bolečin.
Cena enemu lončku z jam-
stvenim listom K 1—, 5
lončki K 250. Stotine za-
hvalnih in priznanih pisem.

Kemény, Kaschau
(Kassa) I. Postfach
12/44. (Ogrsko.)

Fotografski aparati

iz lesa in kovine, strokovnjaško kon-
struirani, ne iz lepenke, kakršne
ponujajo nestrokovnjaki: Cene s
ploščami, papirjem, kemikalijami in
učnim navodilom, poština posebe
Rčne kamere po K 160 in več
Aparati s stativom K 620
Sklopne kamere po K 970
in dražje do K 300—
v najboljši izvedbi, odklikovani z
avstr. državno kolajno.

Priložnostna prodaja rabljenih aparatov in ob-
jektivov vseh znamk po najnižjih cenah. Ceniki prosto.

Elfr. Birnbaum, tovarna za kamere,

Hirschberg 164, Češko. 16

1. vrsta K 550 K 550 K 550 175
2. vrsta K 650 K 650 K 650

Nikakršna sleparija! Ne zamenjajte z enakimi ponudbami!

Med čitatelje tega 30.000 parov prazniških

časopisa razdelimo in delovni-

ških čevljev, izvrstnih, jako elegantnih usnjenih

čevljev na zato iz najboljšega trpežnega usnja,

z dobro zbitimi nazvunštrlečimi podplati, kakor na

podobi, da seznamimo našo firmo. Le izdelovalno

mezo K 550. za 1. vrsto, za moške ali ženske čevlje

se plača. 2. vrsta: Moški in ženski nedeljski in

prazniški čevlji na zato z modernimi višjimi

dunajskimi petami za par K 650. Dobavimo vsako-

mur popolnoma po želji v največje zadovoljstvo.

Zamena dopustna, torej nikakršen riziko! Razpošilja

po povzetju c. kr. trgovskosodnijsko protokolirano

Exportna trgov. na čevljev Franc Humann,

Dunaj, II., Aloisgasse 3/76. Krščanska svet. firma.

Sele Vaše priporočilo naj nam nosi korist. Tisoči priznanih pisem.

Oglas.

Podpisani naznanjam slav. občinstvu,
da sem oblastveno avtoriziran za izvrše-
vanje vseh stavbenih del, kakor tudi stav-
bnih načrtov in proračunov. ELER IVAN,
stavbeni podjetnik v Miljah - Muggia —
Istra. 83

Modistka**Minka Horvat**

Ljubljana, Stari trg št. 21

priporoča cenjenim damam svojo
zelo povečano zalogo damskih
in otroških slammikov.

— Popravila najceneje. —

182

Ceno posteljno perje!

1 kg slvega dobrega pulje-
nega 2 K; boljsega 2 40 K;
prima polbelega 2 80 K;
belega 4 K; belega puha-
stega 5 10 K; vefefinega
snežnobelega, puljenega
6 40 K, 8 K; puha slvega
6 K, 7 K; belega, finega
10 K; najfinejši prni puh
12 K.

Najboljši češki nakupni vlr.
Naročila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitnega rdečega,
modrega, belega ali ru-
menega nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z
dvema glavnicama, 80 cm dolgi, 60 cm široki, polnjena z
novim, sivim, prav stanovitnim puhastim perjem 16 K;
napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne perlice 10, 12, 14
in 16 K, zglavnice 3, 3 50 in 4 K. Perna 200 cm dolga,
140 cm široka 13, 14 70, 17 80, 21 K, zglavnica 90 cm dolga,
70 cm široka 4 50, 5 20 in 5 70 K, spodnja pernica iz moč-
nega, črtastega, gradla, 180 cm dolga, 116 cm široka 12 80 in
14 80 K. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko
Lahko se franko zamenja, za neugajajoče se vrne denar

S. BENISCH, Dešenice 180, Češko.

Natančneji cenik gratis in franko. 20

Čuvajte se peg!
Vaše obličje

bo krasno, čisto in fino kakor alabaster.
Pike, pege, izpuščaje, rdečico obličja in nosu,
sive in rumene lise in vsak neprijeten ne-
dostatek odstrani z jamčeno v 6 dneh „Vla-
dicca balsamin“. Steklenica K 250. Rationell
bals. milo K 120. Učinek je opaziti že po
enkratni rabi.

Neprijetne dlačice

z obličja in rok odstrani trajno in brez bo-
lesti v 3 minutah edini z jamčeno neškod-
ljivi „Sattymgo“. Steklenica K 250

Bujno polnost-krasno**oprse**

doseže vsaka slabotna dama v treh tednih.
Učinek z jamčen. Neštevilni zahvalni in pri-
znanli dopisi zdravnikov in dam so na raz-
polago. Uspeh se vidi že v 6 dneh. Edino
krepčilno in osvežujoče sredstvo. Cena 1 ste-
klenice univerzalnega sredstva Et-Admille
z navodilom 5 K. K temu posebni kremni
izvleček „Vladiceco“. K 2—.

Nikako izpadanje las, nikake luskin!

Poarine lasna mast

oživlja in krepi lasne korenine tako, da se
lasje in brki krepijo in dobivajo krasno rast.
Uspeh z jamčen. Lonček 4 K, manjši 2 K.
Prodaja in razpošilja edino ord. kosmetični
laboratorij

W. Havelka, Praga-Vršovice št. 752.

Tisoč in tisoč priznanj in zahval.

(Pozor na razna iz tujine priporočena slaba
in draga sredstva.) Za uspeh naših izdelkov
se jamči.

Modni salon M. Sedej-Strnad

priporoča cenjenim damam

slamnike le najfinejše
izvršbe. Žalni klobuki
vedno na razpolago.

Ljubljana, Prešernova ulica. Palača
Mestne hranilnice. 208

F. ČUDEN

v Ljubljani 201. 212

Prešernova ulica 1.

je največja in najstarejša eks-
port. trgovina z urami,
zlatnino in srebrnino.

Velik nov cenik

dobi vsakdo na zahtevo
brezplačno.

Lastna tovarna ur v Svici.

Letno se razpošlje več
tisoč ur na vse strani.

Ivan Jax in sin

Ljubljana, Dunajska cesta 17

priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev, koles, pisalnih
strojev in strojev za pletenje
(Strickmaschinen).

Brezplačen
ponk v ve-
zenju.

Tovarna v
Lincu usta-
novlj. 1867.

Zahtevajte cenik, ki ga dobite brezplačno in
poštne prosto.

Naročite si Knjižnico „Slov. Ilustrovanega Tednika“!
Pet elegantno vezanih knjig dobite za samo 8 kron.

Za pomladansko sezono

najnovejše oblike

in v priznani fini kvaliteti

priporočamo

zalogo črevljev

217

ANGLO-NOVAK,

16.50 Ljubljana, Šelenburgova ulica. 16.50

12.50

12.50

Dobro in ceno kupite

pri

J. Kette

Ljubljana

Franca
Jožefa
cesta
v.šte 3.

Klobuke,
slamnike,
čepice,
kravate,
perilo,
palice,
dežnike,
rokavice in vse
druge modne in
športne potreb-
ščine za

gospode in dečke.

31

Oglejte si konfekcijsko zalogo

v prvem nadstropju hiše Pred Škofijo št. 3 (zraven škofije) v podružnici tvrdke R. Miklauc

Blago dunaj-
skega kroja.

„Pri Škofu“.

Cene stalne
: in nizke. :

Fine in cenejše obleke, suknje, ranglane in pelerine za moške in dečke. Lepe vrhnje
jopice, ranglane (plašče) in vrhnja krila za ženske. — V trgovini najdete tudi
veliko izbiro manufakturnega blaga, kakor blago za moške in ženske obleke, raz-
lično posteljno opravo, lepe rute, šerpe i. t. d. i. t. d.

Cenik na zahtevo po pošti brezplačno. :: Solidna postrežba!